

Тема на деня ▶ 4-5

Нямате поща

Новини ▶ 9

Аптеките не са си
получили 60 млн. лв.
от здравната каса

Пари BONNIER
pari.bg

Вторник

14 декември 2010, брой 238 (5049)

USD/BGN: 1.47421

▼ -0.17%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.32670

▲ +0.17%

Българска народна банка

Sofix: 359.90

▲ +0.37%

Българска фондова борса

BG40: 112.69

▲ +0.63%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

ДЪРЖАВАТА ОТНОВО ЩЕ СВАЛЯ СТИКЕРИТЕ ОТ КОЛИТЕ

13 години след първия опит МВР пак тръгва срещу стикерите на застрахователните компании върху автомобилите. Според Цветанов силовите застрахователи имат основна роля в измамите, които вече са за 100 млн. лв. годишно ▶ 12-13

Новини ▶ 6

И все пак:
Районните
кметове ще
се назначават

Компании ▶ 11

Поредният
приватизационен
търг няма да
донесе очакваните
приходи

Тенденции ▶ 22

Ernst&Young:
България
ще влезе в
еврозоната
през 2014 г.

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш
Андрей Безруков

Бившият руски шпионин Андрей Безруков беше назначен за главен съветник на президента на сърбавната петролна компания „Роснефт“. Агентът, който се е подвизавал в САЩ под името Доналд Хауард Хийтфийлд, беше депортиран заедно с още деветима руснаци през юли. Според източници на в. „Коммерсант“ на по-късен етап Безруков може да поеме поста вицепрезидент по международните проекти в „Роснефт“.

Губещ
Валентин Димитров

Прокуратурата поиска 10 години затвор за бившия директор на „Топлофикация-София“ Валентин Димитров - Вальо Топлото. Той е обвинен в безстопанственост, защото е допуснал да се сключат договори за вземания, които не са довели до реално събиране на средства, а само са информирали клиентите на дружеството за размера на задълженията им. Освен това според прокуратурата 430 хил. лв. от средствата на дружеството са изхарчени за лични цели.

Мнения

► По темата „Райфайзен-банк: Икономическата рецесия в България приключи“

► Така е, криза в България има само защото банките си изтеглиха капиталите в чужбина и спряха да отпускат кредити, и вдигнаха лихвите на заемите. Проблемът е, че управляващите от предишното правителство не ги беше еня, че се източват парите в чужбина, а сегашните не знаят какво да направят. Дянков не може да мисли самостоятелно, ако нещо го няма в учебниците - край!

Димитър

Коментар

И все пак приватизацията е добра новина

Мирослав Иванов
miroslav.ivanov@pari.bg

„Съвсем отделен е въпросът, че държавата едва ли ще получи очакваните приходи. И за това си има обяснения

Край на годината донесе приватизационна новина. За едни тя е добра, за други не толкова. Факт е, че за първи път от доста време държавата решава да продава сериозни дялове в компании. При това не една и две, а цели 29 след изтеглянето на 2 от предвидените за раздържавяване дружества (виж 11 стр.). И това е добрият сигнал.

Друг е въпросът какви са обстоятелствата, принудили държавната машина да се задейства. А те, обстоятелствата, са много прозаични. Според антикризисния план до края на годината в държавната хазна трябва да влязат 200 млн. лв. от приватизация. Сигналят е добър най-малкото защото ще предизвика инвеститорите да се поинтересуват какви активи излизат на пазара, какви предстои да излизат, къде и как могат да вложат парите си. И точно тук идва разминаването.

Защото големите, портфейлни и стратегически инвеститори се интересуват от компании, които ще останат публични след продажбата им. Интересуват се от наистина апетитни, структуроопределящи дружества.

Като повтаряните постоянно електроразпределителни дружества или компании от енергийния сектор. И докато

те не се появят, няма как да се очаква в хазната да влязат сериозни пари. А както стана дума, само за тази година са предвидени 200 млн. лв. приход в бюджета по това перо. Затова и очакванията за днешния търг не са големи. Макар че държавата се е прицелила в приход от почти 80 млн. лв. Едва ли в него ще се намери купувач на голяма част от предложените на обявените цени дялове.

Просто защото прогнозните цени са твърде оптимистични. Но пък са добър вариант държавата и бизнесът да се срещнат на пазара и да регулират очакванията си, така че да се намери реалистична цена. Защото галопиращата приватизация сега (може би) започва. Все пак търсят се едни 200 млн. лв. Те може и да не се намерят тази година, но едва ли през 2011 г. държавата няма да има нужда от тях.

pari.bg Топ 3

1 И най-богатият българин е ... Цоло Вутов. Вестник „Пари“ публикува специално издание „100-те най-богати българи“ с класация на приемачите, които имат най-голям принос за БВП на страната.

2 Мистерия с меморандум. Подписаният меморандум за АЕЦ „Белене“ не е писан в министерството на икономиката, а от лице, свързано с пряко интересования от строителството на централата бизнесмен Богомил Манчев.

3 По тънкия лег на либерализацията. Прибързаното отпадане на лицензите за прекупвачите на тютюн може да създаде повече проблеми от очакваното.

НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
liliia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanassova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg

Визуален редактор
Албена ПИНО - 4395845
albena.pino@pari.bg

ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филупа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395845
ani.kodzhaivanova@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg

Атанас ХРИСТОВ - 4395818
atanas.hristov@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
georgi.georgiev@pari.bg
Георги ПАНАЙОТОВ - 4395871
georgi.panayotov@pari.bg
Пламен ДИМИТРОВ - 4395857
plamen.dimitrov@pari.bg

ТЕНДЕНЦИИ
Билиана ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Рагостина МАРКОВА - 4395860
radostina.markova@pari.bg

Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
Теодора МУСЕВА - 4395876
teodora.mousseva@pari.bg

PARI.BG
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg
Иглика ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg

ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

BONNIER

Цитат

„ Специалните разузнавателни средства трябва да се използват законно, а не за манипулация на общественото мнение и за притискане на хора

► **Атанас Атанасов**, бивш директор на Национална служба "Сигурност"

Число на деня

60

► процента от служителите на БДЖ и Национална компания "Железопътна инфраструктура" (НКЖИ) са дали съгласие за започване на стачка след 1 януари. Причината са предвидените съкращения, според които до 2016 г. трябва да бъдат освободени 8000 души

Коментар

Не са проблем големите разходи, а малките приходи

Когато човек контролира разходите си, а това не е много трудно, насочва всичките си усилия към повишаване на приходите. Този принцип вероятно следва и нашето правителство. Въпросът е как го прави и какъв е резултатът. По отношение на разходите контролът е лесен. Не е трудно да си финансов министър - като няма приходи, свиваш разходите или емитираш дълг. Ако няма кой да купи дълга, продължаваш да свиваш разходите и така, докато дойде МВФ. Въпросът тук е за какво се правят тези разходи. Каква е ползата от тях? Затова и реформите са необходими, за да има полза от бюджетните разходи за всички, а не само за крадците и хрангутниците. Разходите са важни, но приходите са по-важни.

Допълнителните разходи на правителството по време на криза са нож с две остриета. Ако те не се правят с цел възстановяване функционирането на пазарните механизми, вместо да ограничат щетите от кризата, те ги увеличават осезателно. За разлика от Европа, където гледат на нарастването на бюджетните разходи в условията на тежка икономическа криза като на необходимо зло с цел избягване на по-голямо зло - унищожаването на националната конкурентоспособност, у нас на бюджетния дефицит винаги се е гледало като на най-голямото зло. Запазването на националната конкурентоспособност е второстепенна цел, ако въобще е цел, какво да

Пламен Дерменджиев,
финансист

„ Стимулирането на икономическия растеж за сметка на увеличаването на бюджетния дефицит си заслужава, ако рисковете са приемливи

говорим за стимулирането й. Бюджетният дефицит е основен ориентир на икономическата политика на правителството през последните години, а това красноречиво показва липсата на визия и стратегия в неговата икономическа политика. В подкрепа на горното може да се посочи и ревизията на бюджет 2010, в която бяха предвидени нови 1.15 млрд. лв. разходи, които най-вероятно вече са изхарчени непрозрачно и непазарно, т.е. вече са прахосани.

Утопия е да се мисли, че с данъчни акции ще може да запълним държавната хазна. В момента частният сектор е толкова депресиран, че едвам оцелява без помощта на банките. Какво ще му вземат данъчните? Всичките му активи са ипотекирани и обезценени. Повиша-

ването на контрола върху събирането на данъците е правилна стъпка, но недостатъчна и ненавременна. Много по-важно е привличането на инвестиции, за което ниската данъчна тежест е необходимо, но недостатъчно условие. Правителството трябва да има ясна визия, рационална стратегия и да следва професионално разработен бизнес план.

Стимулирането на икономическия растеж за сметка на увеличаването на бюджетния дефицит си заслужава, ако рисковете са приемливи. Едва ли някой ще оспори ползата от увеличаването на бюджетния дефицит с 1.6 млн. лв., отпуснати от държавата миналата седмица за обучение на служители на компанията за ремонт на самолети "Луфтханза Техник София". Същото може да се каже и ако държавата дофинансира проекта "Супер Бургас" в допълнение на очакваните под 40 млн. EUR по Оперативна програма "Транспорт". Още по-добре би било това да стане под формата на публично-частно партньорство (ПЧП), защото така ще се привлекат частни капитали в проекта, ще се увеличи конкуренцията и прозрачността на публичните инвестиции, а оттам и тяхната икономическа целесъобразност. Ако за всяка публична инвестиция държавата успява да привлече още толкова частен капитал и това се организира и администрира по прозрачен и конкурентен начин, скоро ще се върнем на пътя на растежа, но този път за дълго. □

"Голяма победа"

► **Партията на премиера Хашим Тачи спечели първите парламентарни избори след обявяването на независимостта на Косово преди две години. Ръководената от Тачи Демократична партия печели 31% от гласовете. В речта си след победата Тачи заяви, че партията му е спечелила "голяма победа" на "демократичните и евроатлантическите ценности". Той обаче няма да може да състави самостоятелно правителство и ще се нуждае от подкрепата на други партии**

СНИМКА REUTERS

Предколедно

Раздаването на бюджетни пари било "жизнена необходимост"

Премиерът Борисов не можа да обясни от какво са спестени парите

"Разпределяме съвсем малки суми за там, където има жизнена необходимост", обясни премиерът Бойко Борисов по повод последно раздадените от правителството пари. На последното заседание на Министерския съвет бяха отпуснати 90 млн. лв. непланирани средства. Ста-

ва въпрос за финансиране на дефицита на НОИ, 3 млн. лв. за ДАНС, 2.5 млн. лв. за външното министерство и стотици хиляди за ремонт на църкви и за художествените училища.

"Ще даваме и за църкви, защото това е много важно не само за религията, но и за духовната сила на човека", обясни Борисов и отхвърли обвиненията, че вместо това не е отпуснал пари за коледни пенсии. По думите му тази година неговото пра-

вителство е дало 900 млн. лв. повече пари за пенсионерите, отколкото миналата, с което отново визири гласуването от предишното правителство увеличаване на пенсията. Той обвини управлението на тройната коалиция, че е харчило много повече. "Вашите любимци от предишното правителство залагаха нисък бюджет. Още септември те са занулявали бюджета, за да излязат с милиарди излишъци", разкритикува Борисов. □

В броя четете още

Приложение ► 18-21

Възстановяването на минната индустрия

Имоти ► 23

Малките цени превзеха жилищните пазари в страната

Нямате поща

Плановете на “Български пощи” за реформа се оказаха добре познати идеи от предишни години с много пропуски и неясноти

Една нова стратегия за развитие, малко медийно отразяване и много неясноти. Това е резултатът засега от идеите на ръководството на “Български пощи” да реформира държавното дружество. Обявеният план за промени има за цел да направи компанията печеливша и да я изведе на по-предни позиции. Заявените реформи трябва да бъдат осъществени още следващата година. Оказва се обаче, че идеите никак не са нови, а дълго отлежали в папките на няколко директори на държавната фирма. Според представителите на бранша, освен че няма нови идеи, няма и време стратегията да бъде реализирана, защото поставеният срок е нереалистично кратък.

Задачите пред пощите за 2011 г.

В стратегията на пощите за следващата година има няколко основни стълба: съкращаване на 30% от пощенските станции в малките населени места, използване на франчайз модела за доставка на писма до останалите без пощи населени места и

Рагослава Димитрова
radoslava.dimitrova@pari.bg

въвеждане на софтуер за обслужване на едно гише. Очакваният краен резултат е хората да не се редят по опашки, а обслужването да стане по-добро.

Други идеи на държавната компания за 2011 г. са автомобилното обслужване да бъде поверено на външни фирми чрез аутсорсинг, да емитира облигации, с които да покрие стари задължения, и да започне да предлага банкови услуги в пощенските станции.

И основните въпроси

Основната грешка на ръководството на пощите е, че дружеството е оставено без добре подготвен ръководен екип на средно ниво. Това е мнението на председателя на Асоциацията на българските куриерски оператори Людмил Йосифов, който е бил изпълнителен

директор на “Български пощи” в периода от 1997 до 2000 г. “Дружеството има най-добрата мрежа, но от няколко години води политика на negliжиране на кадрите”, обясни той. По думите му пощите нямат добро ръководство, защото една част от хората, които разбират, са се пенсионирали, а друга е отишла в частните компании. “Назначават се външни хора и това е неприятна спиралка. Този процес не се прави от сегашното ръководство”, каза Йосифов, като обясни, че ръководният състав се определя от правителството, а в повечето станции работят хора, които са политически свързани с различни партии.

Според него идеята за внедряване на софтуер за едно гише е добра, но не е нова. Той обясни, че тя съществува от 10 години и по мнението му няма да бъде реализирана и сега. Причините според него са, че такъв софтуер изисква голям финансов и човешки ресурс за поддръжка. Представители на държавното дружество потвърдиха, че такъв проблем съществува. Въпреки това изпълнителният

директор на “Български пощи” Деян Дънешки остава оптимист - по време на представянето на стратегията той изрази убеденост, че софтуерът все пак ще бъде внедрен до средата на 2011 г.

Идеята за предлагането на банкови услуги също не е нова. Дружеството беше акционер в Пощенска банка до март 2009 г., но продаде дела си на “И Еф Джи Нью Юърп Холдинг”. Дотогава държавната компания притежаваше 716 775 безименни

акции с номинална стойност 1 лв. всяка. Тези акции формираха 0.29% от капитала на банката.

Сега се оказва, че фирмата ще води наново преговори с банки за предоставяне на банкови услуги в пощенските станции в по-малките населени места. Става дума за около 2000 населени места, където може да се предлагат банкови услуги.

Послелвалата тишина

След като представиха новата си политика, от

държавното пощенско дружество не пожелаха да дават повече коментари. Обяснението беше, че все още няма никакво развитие, а единственото сигурно нещо е отварянето на пощенски офиси в станциите на метрото.

Остават публично заявените цели и съмненията, че стратегията не е достатъчно обмислена и реалистична. Държавните пощи обаче вероятно ще останат на практика монополист и в следващите няколко години въпреки

Интервю Людмил Йосифов, председател на Асоциацията на българските куриерски оператори

Стратегията на пощите не е направена достатъчно

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Проблемът на дружеството е, че няма мениджъри на средно ниво, които разбират от пощенски услуги

► Господин Йосифов, как оценявате стратегията за развитие, която представя ръководството на “Български пощи”?

- Стратегия може да прави човек, който разбира от този бизнес. Те нищо не са представили. Това може да проработи, но какво от това. В малките населени места няма да има никакви клиенти. А пощите ще са единствено и само да се изплащат пенсии. Но и тази услуга е на доизживяване, защото с намаляване на пенсионерите от по-въз-

растното поколение ще се премине към карти. Това е една тенденция.

Развитието на пощите е държавна политика, ако държавата реши, има начини нещата да се подобрят. Трябва да се излезе с един документ, който сега го има, но е много общ. Един от начините за по-добро развитие е да се наемат външни консултанти или външни компании, които да управляват дружеството. И през 2000 г. имаше проект от канадските пощи да управляват “Български пощи”, други също са проявявали интерес.

► В стратегията е заложено да се внедри специален софтуер за едно гише, както и пощите

да предлагат банкови услуги. Това няма ли да подобри нещата?

- “Български пощи” беше акционер в Пощенска банка, защо си продаде акциите? Има около 2000 населени места, където може да се предлагат услугите на Пощенска банка.

А идеята за този софтуер е отпреди 10 години.

► Къде се нарежда “Български пощи” в сравнение с частните компании?

- Това, което остава реално, е, че “Български пощи” като оператор с най-голяма инфраструктура ще остане монопол още няколко години, защото частните оператори няма да инвестират в развитие на мрежи от определено ниво надолу.

Другата добра тенденция е в това, че частните оператори изпревариха пощите, защото голяма част от дейността им е под формата на франчайзинг. Те модернизираха услугата “проследяване на пратките”.

► Защо “Бул Пост” няма силата да се конкурира с другите компании?

- Малко са пощенските кадри в ръководството. А пощите като държавна компания нямат механизъм да водят търговска политика, няма мотивация на персонала, няма бонуси. В другите европейски страни структурата е направена като бизнес единици - всяко дружество е холдингова структура. Тези дружества сами си провеждат поли-

Монополът на “Български пощи” отпада от Нова година

Либерализацията прави частните куриерски компании оптимисти за приходите им през 2011 г.

От януари 2011 г. ще влезе в сила Третата пощенска директива. Тя ще позволи пълната либерализация на пощенския пазар, като се премахне държавният монопол върху универсалните пощенски услуги. Либерализирането на пазара ще позволи отварянето на границите и засилването на конкуренцията между куриерските компании. Това е причината, поради която представителите на куриерския бизнес са сигурни, че през следващата година ще имат по-добро развитие и ръст в приходите.

Резултати в кризата

В края на миналата година пощенският пазар в България възлиза на 226 млн. лв., показват данни на Комисията за регулиране на съобщенията. Тази оценка е на базата на реализираните приходи от всички пощенски услуги от 94% от лицензираните пощенски оператори. От КРС коментират, че с най-голям дял в обема на пощенския пазар са приходите, реализирани от оператори на куриерски услуги, като те заемат 60% от общите приходи. Приходите от универсални пощенски услуги са 12.5% от всички, а “Български пощи” все още е монополист тук с около 95% от приходите. А за хибридна поща и резервирания сектор остават по 13.6% от всички приходи.

Новите посоки

Каталожната търговия ще бъде основен фокус на куриерските компании през следващата година. От

брана коментираха, че развитието им и възможностите за реализиране на ръст в оборотите ще са точно в тези две направления.

Каталожната търговия, която е свързана с пазаруване по интернет, се разраства и точно това ще доведе до ръст при куриерския бизнес. От брана посочиха, че секторът има голям потенциал за растеж, а началото на електронната търговия е поставено още през 2009 г., тенденцията се е запазила и през 2010-а, а очакванията са, че през следващата ще донесе още по-добри резултати. Данните обаче показват, че само 26% от потребителите пазаруват в специализирани български сайтове, а 19% купуват от чуждестранни според проучването E-consumers report, което е проведено от дигиталната агенция All Channels Interaction съвместно с агенцията за маркетингови изследвания “Ноема”. Представители на куриерските компании обаче посочват, че този вид пазаруване се развива добре, като все повече хора се комбинират и от чужбина идват цели контейнери с пратки. Основните конкуренти тук обаче са компаниите DHL и TNT, които имат добре изградена логистична инфраструктура и транспортна мрежа.

Според председателя на

Асоциацията на куриерските оператори Людмил Йосифов добра възможност за развитие ще има и при хибридна поща - електронна информация, която се пренася на хартиен носител и се изпраща на потребителя. По данни на КРС през 2009 г. компаниите, които работят в този сектор, са реализирали с 20% повече приходи спрямо 2008 г.

От куриерската компания “Спиди” коментираха, че въпреки кризата очакват бавен, но стабилен растеж през следващите три години.

Къде е този агрес

Пред куриерските компании сега има два основни проблема. Единият е това, че компаниите имат финансови затруднения и забавят плащането. Другият е недобре развитата пощенска инфраструктура. Тук е мястото на различните общини, които не са направили точни географски карти с имена на улици и номера. Според представители на куриерските оператори или липсват имената на улиците, или номерата са грешни. За да се справят с това, повечето куриерски компании правят подробни карти на различните градове в страната. Това обаче им отнема много време и финансови средства.

Рагослава Димитрова

► Компании с най-голям пазарен дял при неуниверсалните пощенски услуги*

“Български пощи” ЕАД	“Лео Експрес” ЕООД
“Д и Д Експрес” ООД	“Сити Експрес” ООД
“Ди Ейч Ел България” ЕООД	“Спиди”, АД
“Еконт Експрес” ООД	“Стар Пост” ЕООД
“Ин Тайм” ООД	“Тип Топ Куриер” АД
“Интерлогистика Куриер” ООД	“ТНТ България” ЕООД
“МиБМ Експрес” ООД	“Флаинг Карго България ООД
“Полипост - поща и логистика” ЕАД	

Източник: КРС
*Операторите са подредени по азбучен ред, а не по размер на пазарен дял

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

предстоящата либерализация. Наследената клонова мрежа засега им го гарантира. По-нататък обаче нещата не изглеждат розови. Ако правителството подкрепи държавната фирма за радикални реформи, а не само за закриване на пощенски станции, резултатите може и да бъдат по-добри. В същото време едни нерешителни действия днес ще гарантират постепенно отмиране на държавните пощи и все по-добри години за частния сектор. ■

Различие Европейски модел на пощите

► Пощенските станции в европейските държави се реструктурират с години. В Германия този процес е правен в продължение на 7-8 години. А запознати коментират, че единственото нещо, което е направено от “Български пощи” преди 8 години, е изграждането на един голям логистичен възел и

след това нищо.

► Политиката, която имат пощите в Европа, е свързана с т. нар. лека мрежа, а “Български пощи” имат много офиси с много персонал. Според новата стратегия на гружеството предстои сериозно съкращаване на персонал, основно обаче в малките населени места. Тежката мрежа на пощите е в големите градове, където има голям документооборот и огромни сгради.

Най-важно е качеството

добре

тиката. “Бул Пост” беше първият оператор на куриерски услуги, но постепенно замира тази услуга, защото няма развитие. Има възможност, въпрос за стратегия е, защото тук е на ниво правителство. Основно стратегията е тези пощенски оператори да си останат държавни структури, но да има външен мениджмънт, който да не е политически свързан, възлагат му права и се очакват резултати. Така трябва да се направи, но не очаквам в България да стане. Тук политическата сила слага на ниво регионални мениджъри свои хора. По места се слагат управители на тази или онази политическа структура.

Рагослава Димитрова

Една от основните тенденции на пазара на международните експресни куриерски услуги е, че средната цена на пратка спада в последните четири години. Интересен момент е, че спадът в обема на услугите е минимален в сравнение с годините преди кризата. Страните от Европейския съюз продължават да са основен търговски партньор, но се увеличават и обемите към съседните балкански държави.

Най-важни за клиентите са качеството на доставката, възможността за проследяване на пратките и начините за заявяване на пратки. Останалите показатели, по които клиентите измерват компанията, са:

Снежина Казакова,
управител на DHL България

” Спадът в обема на услугите е минимален в сравнение с годините преди кризата

вземането на пратките; фактурирането и електронните приложения за изпращане и контрол на пратките, но те се оценяват като второстепенни по важност.

” Дейността ни в момента е силно децентрализирана и сме решили да я централизираме. Гражданите няма да загубят възможността да получават писма. Ние ще продължим да извършваме дейността си там, за клиентите няма да има промени

► Деян Дънешки, главен изпълнителен директор на “Български пощи” ЕАД

Районните кметове все пак ще се назначават

Депутатите спориха с часове по текстовете в Изборния кодекс и удължиха работното си време до полунощ

Районните кметове ще бъдат назначавани от общинските съвети в градовете, вместо да бъдат избирани пряко. Това предложение на ГЕРБ в Изборния кодекс окончателно беше прието от депутатите след продължителни дебати в понеделник. Основните градове, които промените ще засегнат, са София, Пловдив и Варна.

Преди гласуването управляващи и опозиция спориха няколко часа по темата. Депутатите от БСП, ДПС и Синята коалиция се обявиха против ограничените правомощия на районните кметове. Именно заради това ГЕРБ настояваше, че няма смисъл те да бъдат на изборни позиции и да бъде отнето правото на гражданите да гласуват за кметове на райони. Според председателя на правната комисия в парламента Искра Фидосова с предложените от ГЕРБ промени партията изпълнява обещанието си към гражданите да предложи готов изборителен кодекс в годината преди изборите. Така те ще могат да се запознаят с новите правила и участниците в изборите да бъдат равнопоставени.

Нарушена демокрация

Червени и сини народни представители заявиха, че по този начин се нарушава демокрацията и децентрализацията на местната власт. Единствената партия, която подкрепи промените, беше "Атака". Според Мая Манолова от БСП чрез новия Изборен кодекс ГЕРБ цели да откаже изборителите от правото им да гласуват, а по този начин ще се увеличи делът на контролирания вот. Според съпартиеца й Сергей Станишев Изборният

кодекс цели централизация на властта. Михаил Миков заяви, че новото изборно законодателство противоречи на практиките на Венецианската комисия, и настоя гласуването да се отложи, докато не бъде получено становище на комисията.

В крайна сметка мнозинството победи - решението кметове на райони в градове с районно деление да бъдат назначавани, а не избирани, беше взето със 104 гласа "за". Против промените имаше 48 гласа, въздържалите се бяха шестима от Синята коалиция.

Мерки срещу изборния туризъм

Депутатите дискутираха и над друг спорен въпрос - увеличението на уседналостта за местните избори от 10 на 12 месеца. Така, за да гласуват на местни избори, изборителите ще трябва да са прекарвали последната една година в България и да го докажат, представяйки постоянен и настоящ адрес. Идеята на промените е да се предотврати изборният туризъм, какъвто се наблюдава при изселниците в Турция. Изискването за уседналост ще важи и при самите претенденти, които ще трябва да са живели в съответната община една година, преди да се кандидатира за изборите.

Възражения срещу решението имаха депутатите от ДПС, които заявиха, че с принципа за уседналост около един милион български граждани се лишават от правото на глас. Четин Казак дори обяви, че Конституционният съд ще бъде сезиран, ако промените бъдат приети. Според шефа на правната комисия в Народното събрание Искра

Фидосова изискването за уседналост присъства в изборните кодекси на страни както в ЕС, така и извън него. По думите й това не е нарушение нито на правата на българските граждани, нито на разписаните права на гражданите в Конституцията на България. Това предложение също беше прието.

Опит за "Гинес"

След като в продължение на близо шест часа депутатите се караха за първите два члена от Изборния кодекс, накрая залата реши да удължи заседанието до полунощ, а на следващия ден да заседава до приемането на целия закон. Мая Манолова шеговито предложи парламентът да заседава непрекъснато няколко дни, за да запише рекорд за "Гинес".

В последните седмици парламентът редовно заседава извънредно, за да смогне с работата преди коледната ваканция.

Елина Пулчева

„С Изборния кодекс ГЕРБ правят законодателство за себе си, правят законодателство срещу хората с цел да ги откажат да отидат да гласуват, с което делът на контролирания вот ще бъде увеличен

Мая Манолова,
генулам от БСП

„Изпълнихме наше обещание, което поехме към българските граждани, да изработим такъв изборителен кодекс, който да бъде готов преди годината на изборите, за да може всички български граждани да се запознаят с тези правила и участниците в изборния процес да бъдат равнопоставени. Не правим промени в 12 без 5

Искра Фидосова,
генулам от ГЕРБ, председател на правната комисия в парламента

Можем да съдействаме за разширяване на правомощията на районните кметове

Това, което ще се приеме днес, ще предизвика драматични проблеми през следващата година. Сигурен съм, че след година нито една партия няма да има самостоятелно мнозинство в нито един от трите града с районно деление. Това означава, че когато дойде време за назначаване на районните кметове, ще

Мартин Димитров,
съпредседател на Синята коалиция

започнат тежки пазарлъци.

Няма нищо по-разумно от това партиите членове на ЕНП заедно да предложат повече демокрация. Никой няма да възрази срещу факта, че правомощията на районните кметове са ограничени. Трябва да се поработи върху тяхното разширяване, да се

помисли за това те да имат самостоятелни бюджети, да могат да правят повече неща и да предложат повече отговорности. За това сме готови да бъдем партньори. Като се предлага на хората да взимат решения, ще се спестят и вътрешни проблеми, които може да се предизвикат в партия ГЕРБ.

Текстовете да се дадат на Конституционния съд

Член 1 и член 3 от Изборния кодекс трябва да се поставят на вниманието на конституционния съд. Демокрацията ще бъде опорочена. Няма как определен народен представител да казва, че е по-демократичен изборът на общинския съвет вместо този на гражданите.

Лютви Местан,
зам.-председател на ДПС

Национализацията отива в Конституционния съд

ДСБ ще иницират подписка за сезиране на съда, БСП и ДПС са склонни да я подкрепят

Националното ръководство на ДСБ обяви намерението си да сезира Конституционния съд за поправките в Кодекса за социално осигуряване, с които спестяванията на осигурени лица в професионални пенсионни фондове се прехвърлят към Националния осигурителен институт. Поправките бяха гласувани на извънредно заседание на парламента в събота.

“Още днес ще предложим чернова на искането до Конституционния съд за желанието да се присъединят. Ако не последва вето на президента и законът бъде публикуван, още в първия ден на публикуването му ще атакуваме текстовете”, категоричен беше лидерът на партията Иван Костов.

Възможна е подкрепата на опозицията

За да сезира КС обаче, ДСБ трябва да събере минимум 48 депутатски подписа в подкрепа на искането, а засега от партиите от Синята коалиция разполагат с около една трета от тях. За да се достигне необходимият брой, ще е нужна подкрепата

на ДПС и/или БСП. Съвсем вероятно е обаче от опозицията да подкрепят искането. “Тази поправка нарушава конституцията, защото посяга на частни спестявания и естествено има основания да се сезира Конституционният съд. В ДПС все още не сме взели окончателно решение как ще постъпим. Възможно е да подкрепим подписката, да иницираме своя или нещо друго. Засега ще изчакаме евентуално вето на президента и последвалото развитие, след което ще оповестим действията си”, коментира Хасан Адемов, член на Комисията по труда и социалната политика от ДПС. От БСП също все още отказват официално да обявят подкрепа за инициативата на ДСБ, но очакванията са, че е възможно да има такава.

ГЕРБ остава с “Атака”

Запитан дали решението да се сезира КС означава, че ДСБ минава в опозиция, Костов обясни, че наистина подобен ход - сезирането на Конституционния съд, обикновено се прави от опозицията, но подчерта, че в случая ДСБ защитава основния закон, защото национализацията на частна собственост противоречи изцяло на разбиранията на десните и няма как подобно решение да бъде подкре-

► Костов обяви, че ГЕРБ остава само с “Атака”

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

пено или подминато. “За съжаление ГЕРБ остават сами с програмата за национализация на “Атака”. “Атака” превръща ГЕРБ в национализираща партия”, заяви лидерът на ДСБ.

Нарушения

По думите на Костов поправките противоречат на конституцията поне по три причини. България е правова държава, а промените в закона накърняват неприкосновеността на частната собственост. Отнето е правото на разпореждане с

личните партии и сметки. Закриват се сметките на лицата, което само те могат да правят, и парите им се пренасочват към други сметки, което е нарушение освен на конституцията и на Закона за защита на конкуренцията, отбеляза Костов.

Рушене на реформите

Много правителства досега отказваха да правят реформи, но правителството на Бойко Борисов е първото, което започва демонтаж на

реформите - първо в здравеопазването, а сега и в пенсионната система, коментира и Радан Кънев от ДСБ. Според него с това решение управляващите провеждат трета в историята на България национализация на сметките и градят финансова пирамида. Отнемат се натрупани от хората пари - над 1 млрд. лв. на здравната каса, 100 млн. лв. от пенсионната система, които ще се изхарчат за година-две, а след това пак няма да има пари за пенсии и болници, каза той.

Ани Когжаубанова

Алтернатива Омбудсманът ще проучи възможностите

► Националният омбудсман е групата институция, която има право да сезира Конституционния съд.

► По повод одържавяването на личните пенсионни вноски на хората, работещи тежки професии, обаче Константин Пенчев обясни, че ще бъде много внимателен, преди да сезира КС.

► “Конституционният съд вече се произнесе, че омбудсманът може да атакува само закони, а не други актове на Народното събрание, и то само такива, които засягат основни човешки права”, каза Пенчев. Той уточни, че в случая с професионалните пенсионни фондове става дума за опосредствено засягане на човешки права.

► “Ще направя сериозни проучвания, за да знам за какво мога да го сезирам, за да не бъда връщан като моя предшественик”, посочи омбудсманът.

Пенсионните фондове са актуална тема и в някои страни от ЕС

Полша прехвърля държавни пари в частни фондове, а Унгария също национализира

Нуждата от пенсионна реформа заради застаряващото население се оказва проблем не само за България, но и за повечето страни от бившия източен блок. След като българските депутати одобриха прехвърлянето на част от спестяванията в професионалните пенсионни фондове към Националния осигурителен институт в събота, решение за национализиране на пенсионните фондове се очакваше да вземе вчера и унгарският парламент. Мяжката цели да намали огромния бюджетен дефицит и да попречи на държавния дълг да “погребне” икономиката на страната, каза министър-председателят Виктор Орбан.

Отстъпка за Полша
Междувременно в края на миналата седмица стана ясно, че Европейската ко-

► Правителството на унгарския премиер Виктор Орбан се отказва от пенсионната реформа и вкарва обратно в бюджета пари от частните фондове

СНИМКА REUTERS

мисия се е съгласила с искането на Полша прехвърлянето на част от държавните пенсионни активи към частните фондове като част от реформата да бъде взето

предвид, когато се оценяват бюджетният дефицит и дългът на страната. Това искане беше отправено към Брюксел от няколко държави, но доскоро нагласата в ЕК беше да не се прави такава отстъпка, сред които и Унгария. Според анализатори обаче споразумението между Варшава и Брюксел идва малко късно, така че не е много вероятно унгарското правителство да промени решението си за одържавяване на частните пенсионни спестявания. Заедно с още няколко държави България също е отпредила искане за отчитане на прехвърлените в частни фондове средства при изчисляването на дефицита.

Отстъпката, която ЕК направи по отношение на Полша, отчасти се дължи на Будапеща, посочват наблюдатели. Според тях комисията е разбрала, че ако сегашните правила за санкции при неизпълнение на изискванията за дефицит и дълг действат демотивиращо на страните, които вече са реформирали пенсионните си системи,

те биха били още по-демотивирани за тези, които тепърва планират такива промени. В същото време с последното си решение Унгария на практика се отказва да прави реформа.

Противоречия в Чехия

Трудностите в пенсионната реформа бяха причината и за появили се разрыв в управляващата коалиция в Чехия. Най-малката от трите партии в коалицията - Обществени дела, се обяви против плановете на кабинета за вдигане на данъците. Идеята е с допълнителните приходи да се компенсира дупката в бюджета, която ще се отвори заради увеличаването на пенсионната вноска в частните фондове за сметка на държавната система. Правителството иска да вдигне ДДС върху храните и някои услуги, които в момента се облагат с 10%. Намеренията са бюджетният дефицит да намалее от 5.8% през 2009 г. и планираните 5.3% за тази година до 4.6% през 2011 г.

ДАКСИ Глобал

www.daxy.com

НАЙ-ЦИТИРАНИЯТ СОФТУЕР ЗА ФИРМЕННО РАЗУЗНАВАНЕ, ДОСТЪПЕН ONLINE

Търсите надеждни партньори в дадена област;
Проучвате конкретна фирма, организация или лице;
Правите ежедневни справки за имена, адреси, телефони, email и др.
Използвате го за намиране на нови фирми.

www.daxy.com

от 40% до 60% ПОВЕЧЕ ТЪРСЕНИЯ

с всеки закупен достъп чрез online заявка до 22 декември

ДАКСИ

02/ 971 45 96; 02/ 873 10 14

Цветков няма нищо против лобистката поправка за автобусите

Депутати предлагат комбинация от възрастови и технически изисквания към превозните средства

Министърът на транспорта и съобщенията Александър Цветков заяви, че няма нищо против депутатите да отменят забраната за превоз на деца в над 10-годишни автобуси, въпреки че я смята за правилна. В предложените от министерството промени в Закона за автомобилните превози е заложено организиран превоз на деца да се извършва само с до 10-годишни автобуси. В края на миналата седмица обаче депутати от ГЕРБ заявиха пред в. „Пари“, че ще предложат тези текстове да отпаднат, а в замяна в закона да залегне изискване за засилен технически контрол над тези превозни средства.

Позиции

Според Александър Цветков 10-годишното ограничение остава правилен ход. Министърът обаче се застрахова, че то е само детайл и депутатите имат право да променят текстовете на закона както преценят. Смята се, че тази поправка е от полза за големите превозвачи, които през последните години инвестираха в значително обновяване на автобусния си парк. В същото време депутати от ГЕРБ в парламентарната

транспортна комисия се изказаха срещу 10-годишното ограничение, като буквално повториха позициите на друга част от фирмите в бранша. Те се обявяват против поправката в закона, тъй като тя не гарантира безопасност. В замяна предлагат засилен контрол при техническите прегледи на автобусите, превозващи деца.

Реакции

Депутатите от други парламентарни групи в комисията приеха нееднозначно варианта за отпадане на възрастово ограничение на автобусите при детските превози. Според Иван Иванов от ДСБ критерият за най-много 10-годишни автобуси не трябва да отпада, а да се обвърже с технически и екологични изисквания. Той попита по каква логика остава възрастово ограничение за такситата, но не и за автобусите при детските екскурзии. Колегата му от левицата Румен Такоров също смята, че въвеждането на чисто възрастов критерий е механичен подход. „Един автобус на 4 години след три катастрофи може да е в много по-лошо състояние от друг на 15 години, но добре

► Министърът на транспорта Александър Цветков (вжясно) остава в ръцете на депутатите промените в Закона за автомобилните превози

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

поддържан“, аргументира се депутатът. По тази причина според него водещи трябва да са изискванията за техническа поддръжка и контрол над превозните средства. От друга страна Такоров не отхвърли възрастовия критерий при превозите на деца с мотива, че един автобус на 30 години е рисков дори при отлична поддръжка.

Рагостина Маркова

Влакът стрела От Пекин до Лондон

► Посещение на китайска делегация, с която ще бъде обсъдено включването на България в проекта за скоростна жп линия между Пекин и Лондон, се очаква у нас в началото на 2011 г.

Визитата е в отговор на меморандума за сътрудничество в областта на жп транспорта между двете държави, подписан в началото на месеца в Пекин от министър Александър Цветков и китайския министър на железниците Лиу Джъдзюн. Трасето, за което се говори от месеци, ще минава по Пътя на

коприната - през Индия, Пакистан, Близкия изток и Турция до Западна Европа. Ако се стигне до включване на България, вероятно ще е без ангажимент за финансово участие.

► При китайското посещение у нас ще бъде обсъдено и изграждането на завод за локомотиви, покриващи евростандарти.

Одобрени инфраструктурни европроекти ще се финансират със „спестени“ над 20 млн. лв.

От регионалното министерство ще търсят сътрудничество с банките за схемата за енергийна ефективност

Над 20 млн. лв. са „спестени“ от проведени обществени поръчки по европроекти, финансирани от Оперативна програма „Регионално развитие“ (ОПРР). С тези пари още през януари ще бъдат финансирани одобрени проекти за пътна, културна и социална инфраструктура, за които преди не са достигнали средства. Това каза зам.-министърът на регионалното развитие и благоустройство Лиляна Павлова.

Нови проекти „пог чертата“

Вчера зам.-министърът подписа договори за нови 58 проекта по ОПРР. Те са свързани с прилагане на мерки за енергийна ефективност в училища и детски градини и ясли и ще бъдат финансирани със 105 млн. лв. Оказа се, че и по мерките за енергийна ефективност

е имало изключително голям наплив от кандидати и добри проекти. Така сред класираните проекти попадат още 61 на стойност 87 млн. лв., за които не са достигнали средства.

„До края на програмния период мисля, че ще успеем да намерим финансиране поне за половината от тези 61 проекта“, казва Павлова. Според нея парите ще дойдат отново за сметка на спестени средства от обществени поръчки или други дейности.

Наесен в санирано училище

Срокът за изпълнение на проектите за енергийна ефективност в училища и детски градини и ясли е 2 години и започна да тече от вчера с подписването на договорите. Павлова призова общините да организират тръжните процедури за избор на изпълнител възможно най-скоро, за да може през летните ваканции да се извършват самите ремонти. В най-добрия случай още следващата есен 215 училища, детски ясли и градини ще бъдат реконструирани. Прог-

► Русе е една от общините, която ще получи финансиране по европроект за енергийна ефективност. Кметът на общината Божидар Йотов и зам.-министър Лиляна Павлова подписаха договора за безвъзмездната помощ вчера

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

нозата е, че с подобряването на енергийната ефективност на сградите консумацията на енергия ще се намали с близо 2 TWh (тераватчаса) на годишна база.

До момента със средства от ОПРР са реновирани общо 553 обекта за 390 млн. лв. Сред тях са 13 универ-

ситета, за които е отпусната субсидия от 38 млн. лв., и 10 училища, които са получили 11 млн. лв.

Енергийна ефективност и за жилищата

Догодина трябва да бъде открита нова процедура, свързана с енергийна

ефективност, но този път за жилищните сгради. За целта обаче собствениците на апартаменти трябва да се обединят и да създадат т.нар. асоциация на собствениците. Именно асоциацията е и бенефициентът по програмата, а не отделните собственици. Схемата бе

отложена с около година, тъй като липсваше готовност на живущите да се регистрират в подобни сдружения. Догодина се очаква министерството да проведе специална информационна кампания, посветена на схемата и нуждата от регистриране на асоциации на собствениците.

Тъй като по схемата няма да се отпуска финансиране на 100% за проекта, от регионалното министерство ще се опитат да привлекат вниманието на банките. Планирано е да се проведе кръгла маса с представителите на всички банки и финансови институции, които имат възможност да предоставят кредити, за да се преценят възможностите за тяхното участие. Вариант е банките да насочат специален ресурс с преференциални условия за заеми, свързани с жилищната политика, или да се разработи маханизъм за сътрудничество, така че банките да са посредници и да помагат при самото сдружаване на собствениците, при подготовката на проектите им, извършването на енергийни обследвания и т.н.

Дарина Черкезова

Аптеките не са си получили 60 млн. лв. от здравната каса

Над 4000 нефармацевти трябва да останат на улицата след Коледа

Около 60 млн. лв. дължи НЗОК на аптеките. Това съобщи вчера председателят на Асоциацията на собствениците на аптеки (АСА) Николай Костов. По думите му последно те са получили пари за първата седмица на октомври. Останалата сума за два месеца и половина трябва да им бъде изплатена до края на януари догодина.

„Някои от аптеките няма да оцелеят дотогава и ще се декапитализират“, коментира зам.-председателят на асоциацията Стефан Згурев. Редица аптеки вече са потънали в дългове както към дистрибутори на лекарства, така и към банки. Поради тази причина някои от тях в Бургас, Варна и Велико Търново вече са обявили, че спират да продават скъпоструващи животоподдържащи лекарства. Такива са инсулин за болни от диабет, медикаменти за онкоболни, лекарства за страдащи от множествена склероза и др. Тези лекарства са напълно безплатни за пациентите. Цялата им стойност, която в повечето случаи надхвърля 1000 лв. на опаковка, се поема от здравната каса.

4000 нефармацевти на улицата

След Коледа над 4000 ду-

50

▶ процента от оборота на големите аптеки се формират от продажбата на козметика

ши, които сега работят в аптеки, трябва да бъдат уволнени. Такива са новите разпоредби в Наредба 28 за реда в аптеките, която влиза в сила от 23 декември, предупредиха за пореден път членовете на АСА. Според подзаконовия акт нефармацевтите нямат право да работят в приемното помещение на аптеките. Става дума за козметични консултанти, технически лица, касиери, охрана, счетоводители и

прочие. Мотивът на наредбата е, че тези лица биха могли да се изкушат да продават лекарства. Според собствениците на аптеки това не е възможно.

Разминаване в законите

Всъщност изискванията в Наредба 28 са доста либерални в сравнение с тези в закона за лекарствата. В него се казва, че нефармацевти нямат право да ра-

ботят не само в приемните помещения, но и в складовете на аптеките. Това на практика означава, че аптеките, в които в момента работят нефармацевти, системно са нарушавали закона.

„Аз няма да уволня моите хора след влизането в сила на наредбата“, казва Николай Костов и добавя, че за големите аптеки не е възможно да си позволят да работят без козметични

консултанти, защото козметиката съставлява от 20 до 50% от оборота им. В някои аптеки тези продукти надхвърлят 2000 артикула.

Предистория

Дебат по тази тема се води от няколко месеца. През август за първи път Асоциацията на собствениците на аптеки предупреди за проблема. Въпреки че членовете на организацията няколко пъти се срещаха със

Протест Оптиците поискаха Законът за здравето да бъде спрян

▶ Оптици и оптометристи протестираха вчера срещу някои от промените в Закона за здравето. Те гласят, че прегледи в оптиките трябва да се правят само от очни лекари.
▶ Според протестиращите това изискване ще остави без препитание оптометристите и оптиците.
▶ Те настояват президентът Георги Първанов да наложи вето на закона и гори заплашва, че ако не бъде изпълнено искането им, ще подадат жалба в Конституционния съд.

▶ Промени в закона за лекарствата, които да подобрят ситуацията в аптеките, може да се очакват едва през следващата година, каза председателят на Асоциацията на собствениците на аптеки Николай Костов

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

здравния министър тогава - проф. Анна-Мария Борисова, резултат не беше постигнат. Разговорите им с новия здравен министър д-р Стефан Константинов се оказали по-благоприятни и той обещал промени в наредбата и закона за лекарствата, но от следващата година. Дотогава работодателите трябва да преценят дали да нарушат изискванията по наредбата или да ги спазят.

Елена Петкова

Инфлацията достигна 4.6% през ноември

Основната причина за ръста са цените на храните, безалкохолните напитки и горивата

Инфлацията достигна 4.6% през ноември на годишна база, а от началото на годината е 4.1%. Поскъпване на хранителните стоки е в основата на инфлацията за ноември. Причината е, че те заемат 35% дял от общото потребление. Това показва статистиката на НСИ за индекса на потребителските цени.

Причина за ръста

Увеличението на индекса на потребителските цени за ноември спрямо октомври тази година е 0.7%. Хранителни-

те продукти са поскъпнали най-много.

Поскъпването на храните и безалкохолните напитки е с 1.2% за миналия месец. Разходите за жилища (наеми, текущ ремонт и поддръжане), вода, електроенергия, газ и други горива са повишени с 0.8%, а цените на транспорта са се увеличили с 0.7%. Алкохолът и цигарите поскъпват с 0.1% през октомври и с 26.5% на годишна база.

Поредност

Увеличението на потребителските цени през ноември е петото поредно за тази година. През октомври инфлацията беше 3.9%. От началото на 2010 г. отрицателна инфлация на месечна база беше отчетена само през юни.

Пари

НАЦИОНАЛНА СРЕЩА НА БИЗНЕСА „ГЕПАРД“ 2010

14 декември 2010 г., 19.00 ч
хотел "Арена ди Сердика", София

НАГРАЖДАВАНЕ НА НАЙ-ДИНАМИЧНО РАЗВИВАЩИ СЕ КОМПАНИИ В БЪЛГАРИЯ

Моля, потвърдете вашето присъствие на адрес: events@pari.bg или на тел.: 02/ 4395 850, 4395 848

С подкрепата на:

Медийни партньори:

Берлускони използва кризата като щит за вота на недоверие

Премиерът предлага пакт с умерените политически сили, ако получи доверие от депутатите

Министър-председателят на Италия Силвио Берлускони призова депутатите да не застрашават правителството заради тесни политически интереси днес вота на недоверие в парламента. В изказването си пред Сената премиерът предупреди, че тези, които искат той да падне от власт, няма да могат да сформират ново правителство, съобщи ВВС.

Призрактът на кризата

В края на миналата седмица на среща с поддръжници в Неапол италианският премиер използва дълговата криза в Европа като аргумент за запазване на сегашното управление. „Можем да станем мишена за международните спекуланти, като Гърция, Ирландия и Португалия, което е трагичен риск с бедствени последици“, каза Берлускони, цитиран от Bloomberg. По думите му рейтинговите агенции са потвърдили високия рейтинг на Италия, но при условие че бъде запазена политическата стабилност. В началото на ноември Standard&Poor's потвърди рейтинга А+ на Италия, но подчерта, че

” Мога да заявя с абсолютна сигурност, че Италия не е част от икономическите проблеми на Европа, тя е част от решението

основният риск за кредитоспособността на страната остава политическата нестабилност.

Възможни сценарии

В речта си пред Сената вчера Берлускони каза, че ако получи доверие от депутатите, смята да увеличи парламентарното си мнозинство, като сформира ново правителство, подкрепяно от „всички умерени партии“. Той предложи „пакт“, който включва „подновяване на програмата и състав на правителството“. До края на мандата на кабинета остават две години.

Евентуална загуба на вота може да доведе до предсрочни избори или политически преговори за нова коалиция. Това може да насочи инвеститорското внимание към Италия, която засега успява да избегне пазарните неволи на другите страни от периферията на еврозоната.

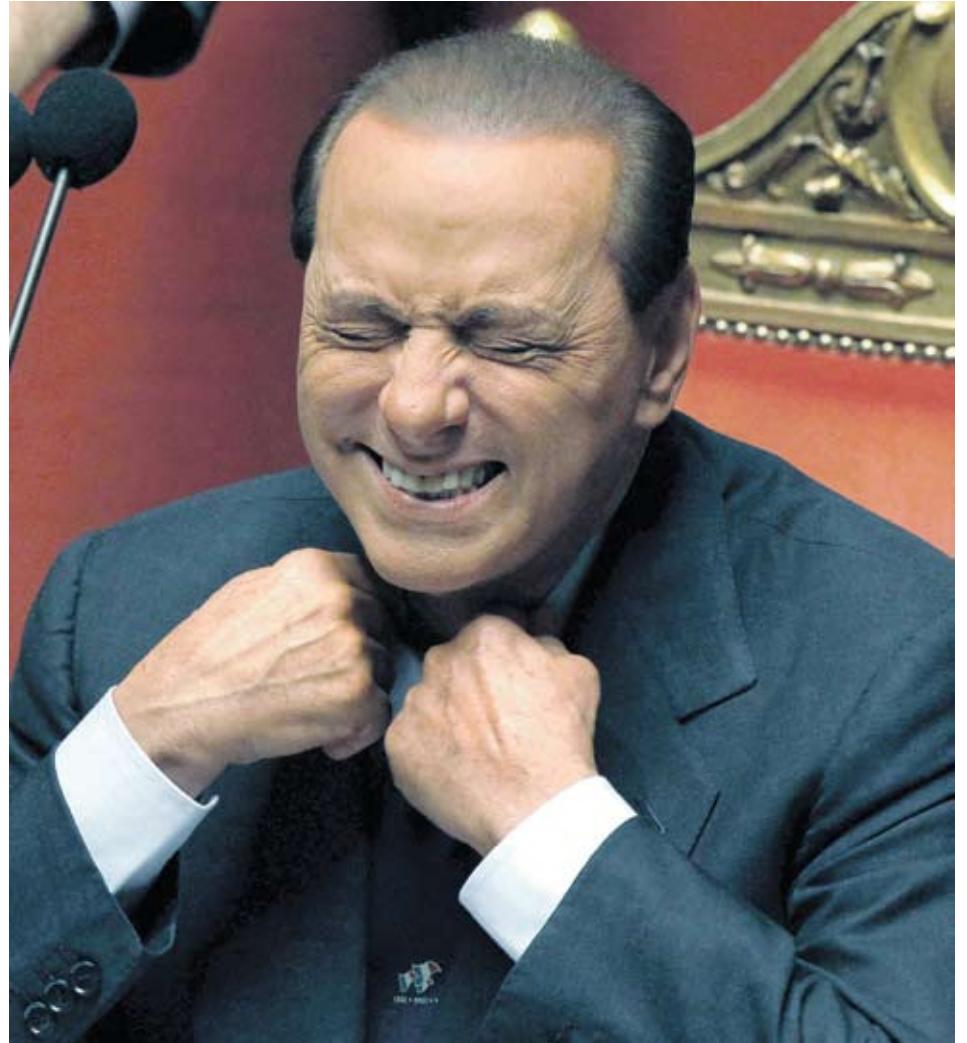
Съгласно закона в Ита-

лия изборите не се свикват автоматично след вота на недоверие. Ако Берлускони спечели, той ще остане със слабо парламентарно мнозинство, след като ключовият му политически съюзник Джанфранко Фини се отдели от групата през юли. Ако премиерът загуби вота, президентът Джорджо Наполитано ще свика консултации с всички партии за сформирването на правителство, включително и варианта за нов кабинет, оглавяван от Берлускони.

Успокоителен за пазарите

Донякъде успокоителен за пазарите е фактът, че италианският парламент одобри бюджета за 2011 г. преди вота на недоверие. Освен това на страната няма да й се налага да предприема толкова сериозни бюджетни ограничения, както други държави в еврозоната. Правителството планира да намали дефицита до 3.9% от БВП догодина спрямо 5% през 2010 г. В края на миналата седмица еврокомисарят по икономическите и паричните въпроси Оли Рен също подкрепи фискалния план на страната, като обяви, че Европейският съюз не очаква допълнителни мерки за свиване на разходите през 2011 г., въпреки че изкъсо ще следи финансите на Италия.

Силвио Берлускони също

► Министър-председателят ще се опита да привлече бившия си съюзник Джанфранко Фини, ако вота на недоверие не мине през парламента СНИМКА REUTERS

подчерта, че при неговото управление страната си е спечелила добро име въпреки финансовата криза. „Мога да заявя с абсолютна сигурност, че Италия не

е част от икономическите проблеми на Европа, тя е част от решението“, каза премиерът.

Въпреки че италианските медии са пълни със

спекулации и слухове за днешния вота, никой не се наема да прогнозира изхода от него, тъй като крайната развръзка зависи само от няколко гласа.

Две банки обвиниха Германия, че е задълбочила кризата

► Европейските лидери се очаква да одобрят създаването на постоянен Европейски стабилизационен механизъм след 2013 г. СНИМКА BLOOMBERG

Банката за международни разплащания и Европейската инвестиционна банка смятат, че идеите на Берлин са влошили положението

Две водещи международни финансови институции обвиниха Германия, че е задълбочила кризата в еврозоната, като е изплашила инвеститорите. Банката за международни разплащания и Европейската инвестиционна банка заявиха, че предложението на германския канцлер Ангела Меркел облигационерите да поемат част от загубите при евентуални бъдещи дългови кризи е влошило положението, съобщи Reuters.

Пълно объркване

„Увеличаването на спредовете по държавните облигации започна на 18 октомври, когато френското и германското правителство се споразумяха да предприемат стъпки, които да позволят обезценка на облигациите, в случай че някоя държава не може да обслужва дългата си“, пише в тримесечния

преглед на Банката за международни разплащания. В същото време президентът на Европейската инвестиционна банка Филип Мейстад заяви, че Меркел е имала пълно право да настоява за участието на частния сектор при спасителни операции след 2013 г., но „начинът, по който е било представено това, е създал пълно объркване“.

Лисабонски разговор

На среща на върха в края на седмицата лидерите на 27-те страни членки на Европейския съюз се очаква да одобрят промяна в Лисабонския договор, която ще доведе до създаването на постоянен Европейски стабилизационен механизъм. Фондът ще отпуска финансиране на закъсали държави при конкретни строги условия, след като Европейският фонд за финансова стабилност прекрати дейността си през 2013 г. На срещата лидерите ще подкрепят изявление на финансовите министри от еврозоната, според което частните инвеститори ще трябва да поемат част от загубите при евентуално реструктуриране на дългата на някоя страна.

Без промени

По настояване на Берлин и Париж обаче европейските лидери няма да увеличат размера на съществуващия спасителен фонд, нито да предприемат действия по предложението за емитирането на общи европейски облигации. Основните губещи от евентуалното въвеждане и на двете мерки ще бъдат именно най-големите и стабилни европейски икономики. Говорител на германското правителство коментира, че няма сигнали, че на срещата ще се разглежда предложението на белгийския премиер Жан-Клод Юнкер и италианския министър на икономиката Джулио Трмонти за създаването на т. нар. е-облигации. Говорителят каза още, че няма информация да се планира увеличаване на Европейския фонд за финансова стабилност, каквито слухове се появиха в някои медии.

Прогноза Икономиката тръгва бавно нагоре

► Икономическата дейност в еврозоната се засилва, но възстановяването ще остане бавно, се казва в доклад на Организацията за икономическо сътрудничество и

развитие (ОИСР).
► Страните, които използват еврото, трябва да свият бюджетните си дефицити, въпреки че това може да потисне икономическия растеж в краткосрочен план, пише в доклада.
► Според ОИСР годишният икономически растеж в еврозоната през следващите две години

ще бъде между 1.5 и 2%. Заради очакваното по-слабо производство в резултат на кризата е особено важно да се предприемат структурни реформи.
► При първите сигнали за опасност от висока инфлация Европейската централна банка трябва да прекрати стимулиреще си.

2013

► година ще прекрати дейността си Европейският фонд за финансова стабилност

Решение**„Монбат” не се отказва да купува акции**

Акумуляторният производител „Монбат” ще продължи да изкупува свои акции. Това става ясно от съобщение на компанията, публикувано на БФБ. Според него между 16

юни и 13 декември 2010 г. компанията е изкупила през осма процедура по обратно изкупуване общо 291 673 собствени акции при средна цена 6.43 лв. за една акция. С решение на УС от 15 юни, ако до края на срока на процедурата не се изкупи максималният брой акции, колективният управителен орган по своя преценка може да удължи

срока с нови 180 календарни дни. Позовавайки се на това решение, ръководството на „Монбат” АД е решило да удължи срока на обратно изкупуване по осма процедура до размера на неизкупените по процедурата акции - 1.44% от регистрирания капитал, което е 563 995 акции. Минималната цена на обратно изкупуване е 5.50 лв.

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

Приватизационният търг няма да донесе планираните приходи

По неясни причини държавата се отказва от продажбата на дяловете си в „Нестле айс крийм България” и „Пластимо”

Причините, накарали държавата да се откаже от приватизацията на „Нестле айс крийм България” и „Пластимо”, останаха неясни и вчера. В събота от Агенцията за приватизация (АП) обявиха, че оттеглят двете компании от централизиран публичен търг, насрочен на Българската фондова борса за днес, без да уточняват защо.

Вчера от АП отговориха на въпрос на в. „Пари”, че „постъпила допълнителна информация, свързана с уточняване на параметрите по сделките”, е причината държавата да се откаже от продажба на дела си в двете компании, и отказаха повече подробности.

Има едни проценти

„Възможна причина за оттеглянето е да има спор по отношение на държавното участие в двете компании”, коментира бившият изпълнителен директор на АП Тодор Николов.

По думите му друг вариант е при направена нова проверка на документите за компанията да е намерен пропуск в разпространената по-рано информация за дружествата, който да е поставил някой от участниците на пазара в облагодетелствана позиция спрямо останалите. Затова държавата е трябвало да изтегли предложените за продажба компании.

Делът, който АП предлагаше от „Нестле айс крийм България”, е 10.86%. Останалите проценти в компанията, производител на сладоледи, се държат от „Нестле” АД. „Дружеството е интересно, защото в него от години има стратегически инвеститор и е подходящо за играчи, които се стремят към миноритарни участия, коментира офертата за „Нестле айс крийм България” Тодор Николов.

По резултатите ще ги познаете

Справка в Търговския регистър показва, че за миналата година дружеството е реализирало продажби за 41 млн. лв. и нетна загуба 1.25 млн. лв. Активите на „Нестле айс крийм България” са за 45.6 млн. лв. Компанията обаче

има кредити за 42 млн. лв. показва отчетът за 2009 г.

Акционерното участие на държавата в компанията преминава през „Ел Би Булгариком”, което държи въпросните близо 11%. Самото „Ел Би Булгариком” е 100% собственост на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма.

Другата отпаднала от търга компания - самоковският производител на изолационни материали „Пластимо”, отчита печалба от 277 хил. лв. за миналата година и продажби за 6.7 млн. лв. В него държавата разполага с по-малко от 1% и дори не е присъствала на последното общо събрание на компанията, показва протоколът, публикуван в Търговския регистър.

Намаляваме бавно

На централизирания търг беше предвидено да се продават дялове от 31 компании. След оттеглянето на 2 компании на инвеститорите ще се предложи участие в 29 дружества. Погледете са насочени основни към софийското дружество „Монтажи”, от което държавата очаква да вземе минимум 70.02 млн. лв. за 100% от акциите. Другите фаворити са „Свободна зона - Пловдив” АД, където за 46% се очакват 1.56 млн. лв. За варненското „Транзитна търговска зона” АД се чакат 1.5 млн. лв.

Въпреки че някои от компанията, които се предлагат, са наистина атрактивни, професионалните инвеститори не са големи оптимисти доколко търгът ще бъде успешен.

„Волята за приватизация е добър сигнал, но пазарът обаче очаква да се продават дялове от апетитни компании, които да останат публични след раздържавяването им”, коментира Преслав Китипов, началник на отдел „Търговия с акции” в Пощенска банка.

„На търга няма интересни публични компании и затова не представлява интерес за мен”, добави изпълнителният директор на „БенчМарк Асет Мениджмънт” Петко Вълков.

Къде са парите?

Професионалните инвеститори не са убедени и доколко държавата ще събере средствата, в които се е прицелила, на започващия търг. Причината е, че оценките на компанията са доста опти-

мистични. Според плановете на АП от търга трябва да дойдат над 80 млн. лв., като 70 млн. лв. се очакват само от „Монтажи”. Парите от това дружество ще заобиколят Сребърния фонд, защото то беше включено в Държавната

консолидационна компания (ДКК) и средствата от продажбата му ще бъдат чист приход за ДКК, който може да се даде като дивидент директно в бюджета. По предварителни планове до края на 2010 г. обаче държавата

трябваше да получи 200 млн. лв. от приватизация. Това беше една от антикризисните мерки на правителството. Начинът, по който ще бъдат намерени тези пари, продължава да бъде неясен.

Мирослав Иванов

10.8

► процента от капитала на „Нестле айс крийм България” трябваше да бъдат продадени на започващия днес централизиран публичен търг през Българската фондова борса

45.6

► млн. лв. са активите на компанията в края на 2009 г. според отчета, публикуван в Търговския регистър

29

► компании остават за продажба, след като Агенцията за приватизация изтегли две от предлаганите

Стикерите върху колите останаха мишена за държавата

Според МВР някои застрахователи продължават да използват силови бригади да участват в измами

Държавата отново се заема с премахването на стикерите в автомобилното застраховане, които показват в коя компания е застрахован даден автомобил. Вицепремиерът и министър на вътрешните работи Цветан Цветанов обяви това по време на конференцията "Сигурност и превенция срещу застрахователните измами", организирана от Комисията за финансов надзор (КФН), Министерството на вътрешните работи (МВР) и Асоциацията на българските застрахователи (АБЗ).

"Обсъждахме вариант за премахване на стикерите, защото престъпни групи, които обслужват различни застрахователни компании, отнемат моторни превозни средства на клиенти на други застрахователи", каза вътрешният министър. По думите му една-две от застрахователните компании със сериозен пазарен дял имат силови структури, които се занимават с противозаконно отнемане на МПС.

Маркиран

По думите на Цветанов стикерите на отделните компании веднъж завинаги трябва да се премахнат и да се създаде пазарна и конкурентна среда. "Чуждите компании казват, че заради загубите не искат да се занимават с автомобилно застраховане", констатира вътрешният министър.

"Подобна стъпка е въпрос на политика, становище на асоциацията на застрахователите и на държавата", каза Недялко Чандъров, главен изпълнителен директор на "ДЗИ - Общо застраховане". По думите му всичко зависи от вида на стикерите и какво показват те, тъй като подобно маркиране съществува и в Европа. "Отдавна сме казали, че никога не е трябвало да има стикери", каза Румен Янчев, изпълнителен директор на "Булстрад Виена Иншурънс Груп".

Според него стикерите имат и добри страни, но при нас нещата се изкривяват и това дава други индикации.

По думите на вътрешния министър някои застрахователи все още използват силови бригади, които организират кражби на застраховани в други компании автомобили. Така бригадите пряко стимулирали застрахователните измами.

Измами за 100 милиона

"Според различни оценки застрахователните измами в България са около 100 млн. лв. годишно", коментира Стоян Мавродиев, председател на Комисията за финансов надзор (КФН). По думите му срещу това явление КФН може да действа със законодателни инициативи, контрол на сектора и текущите проверки. МВР може чрез криминална полиция, КАТ - чрез контрола на пътята, а застрахователите - чрез приемане на практики срещу измамите.

Участниците в конференцията бяха категорични, че застрахователните измами носят загуба за цялото общество, а не само за компаниите. "Измамите, ако не да повишават, със сигурност не намаляват цените на застраховки и тези плащания се прехвърлят към потребителя", обясни Цветанка Крумова, изпълнителен директор на ЗАД "Армеец". Според Константин Велев, член на УС на "Дженерали България холдинг" ЕАД, много често измамите компрометират процесите в застрахователната компания, защото има и замесени служители.

Има решение

Асоциацията за застрахователна сигурност (АЗС) е изработила единна информационна система за застрахователна история и оценка на риска, която цели да ограничи извършването

на застрахователни измами. Това каза Юрий Тодоров, президент на АЗС. "Системата има за цел да позволи обмен на информация между застрахователните дружества за оценка на риска, защото сега не знаем историята на клиента", добави Юрий Тодоров. Участниците в конференцията призоваха да се подобрят взаимоотношенията между

различните организации, които имат отношение към проблема. Необходими са и много законодателни промени, които да доведат до по-тежки наказания за извършителите на застрахователни измами. "За съжаление законодателството ни в тази насока не се е променило от XIX в.", каза Цветанка Крумова.

Атанас Христов

„Отдавна казахме, че стикерите не трябваше да ги има никога. Маркирането не е свързано само с измами и има и добри страни, но при нас нещата са изкривени

Румен Янчев, изпълнителен директор на ЗАД "Булстрад Виена Иншурънс Груп"

„Махането на стикерите е въпрос на политика, становище на бизнеса и на държавата. Всичко зависи от вида на стикерите, но подобно маркиране съществува и в Европа

Недялко Чандъров, главен изпълнителен директор на "ДЗИ - Общо застраховане" ЕАД

Добре забравено старо

► Първият опит за премахване на стикерите на застрахователите от автомобилите беше направен още през 1997 г. Тогава Богомил Бонев, министър на вътрешните работи в кабинета на Иван Костов, предприе акция срещу затъм-

нените стъкла и големите стикери на силовите застрахователи. Популярните тогава имена бяха ВИС2, СИК, "Аполо и болкан" и др.

► Няколко години след това затъмнените стъкла отново се появиха, а застрахователите продължиха да загължват своите клиенти да лепят стикери. Този път за т.нар. маркировка на автомобилите.

СНИМКА АЛЕКСАНДЪР КРУМОВ

ОТНОВО Кавата

ви бригади и активно

► **Вътрешният министър Цветан Цветанов (вляво) и председателят на КФН Стоян Маврогиев**
СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

” Ясно е, че застрахователите търпят загуби заради измамите. Те не датират от вчера, а от момента, в който съществува застраховането. Трябва да има превенции и промени в законодателството, за да не се допуска източване на застрахователите

Орлин Пенев,
председател на УС на Асоциацията на българските застрахователи

Трябва да се премахнат стикерите

Всички заедно може да обединим усилията и да направим законодателни промени, за да ограничим застрахователните измами. Немалко българи стават жертва на кражба на автомобил и на измама. Обсъждахме вариант за премахване на стикерите, защото престъпни групи, които обслужват различни застрахователни компании, отнемат моторни превозни средства

Цветан Цветанов,
вицепремиер и министър на вътрешните работи

” **Чуждите компании казват, че заради загубите не искат да се занимават с автомобилно застраховане**

на клиенти на други застрахователи.

Стикерите на отделните компании веднъж завинаги трябва да се премахнат и да се създаде пазарна и конкурентна среда. Чуждите компании казват, че заради загубите не искат да се занимават с автомобилно застраховане. Лица, които са задържани за кражба на коли и след това пуснати, не след дълго

се връщат към това, което могат да правят.

Когато известните автокрадци бяха в ареста, имаше денонощия в София, в които нямаше нито една открадната кола. След като бяха пуснати, започваме да се връщаме към предишните нива на кражби. Тези лица обаче стават по-подготвени. Трябва да направим среда, в която всички имат еднакви възможности за бизнес. □

Застрахователните измами носят загуби на цялата икономика

Застрахователните измами са изключително важна тема, която вълнува много хора и е важна за обществото. Според различни оценки тези измами се оценяват на около 100 млн. лв. годишно. Ощетява се не само един бранш, но и цялата икономика, както и данъкоплатците. Трябва да обединим усилията си и да направим организация за отпор

Стоян Маврогиев,
председател на КФН

” **КФН може да помогне за превенцията чрез законодателните инициативи, контрол на сектора и текущи проверки**

на измамите и предотвратяването им. Трябват механизми, които да блокират извършването.

КФН може да помогне за превенцията на измамите чрез законодателните инициативи, контрол на сектора и текущи проверки. МВР може чрез криминална полиция, КАТ - чрез контрола на пътищата, а застрахователи-

те - чрез приемане на практики срещу измамите. Може да начертаяме цели, които да залегнат в документа и сътрудничество между всички засегнати институции. Оценяваме важноста на тематиката и мислим да превърнем конференцията за превенция срещу застрахователните измами в традиция и с международно участие. □

Заради измамите расте цената на полиците

С голямо съжаление мога да кажа, че законодателството ни в областта за противодействие на застрахователните измами е в XIX в. Всеки мисли, че да излъжеш застрахователя е нормално и не е необходимо да се засилват наказания. Мисли се, че и застрахователите са виновни, защото са нечестни.

Този толеранс в обществото към застрахователните измами не позволява да се осъзнае фактът, че тези, които правят застрахователни измами, се занимават и с по-тежки престъпления

Цветанка Крумова,
изпълнителен директор на ЗАД "Армеец"

” **Сегашната икономическа обстановка даде възможност за увеличаване на измамите при "Каско"**

- убийства, грабежи, трафик на наркотици.

Автомобилното застраховане е малка част. Убийства, инсценирана смърт също се ползват за получаване на големи суми. При отговорностите също ги има. При "Карго" застраховките има предпоставки за измами. Например липсва възможност за оглед - няма как да се оглеждат всички стоки, които са обект на "Карго" застраховки. Сегашната икономическа обстановка даде възможност за увеличаване на измамите при "Каско". Много е лесно да

"теглиш клечката" на един автомобил и няма как да се докаже, че ти сам си го запалил. Има измами при несъществуващи телесни увреждания.

Измामите, ако не повишават, със сигурност не намаляват цените на застраховки и тези плащания се прехвърлят към потребителя чрез цената. Оттам се увеличават разходите на фирмите, което повишава и цените на стоките за населението. Измамите не са проблем само на застрахователите, но и на цялото общество. □

Никой не знае колко пари потъват в малките измами

Превенциите на застрахователните измами зависят от начина на работа и са комплекс от различни мерки. Застрахователните измами засягат всички бизнес линии с най-сериозно влияние върху автомобилното застраховане. Измамите имат много негативно влияние върху бизнеса. Не трябва да се фокусираме само върху големите. Никой не може да каже колко пари се източват от малките измами. Това не е феномен в България, но е разпространено и в много други

Константин Велев,
член на УС на "Дженерали България холдинг" ЕАД

” **Трябва да се подобрят взаимоотношенията с МВР при разследването на съмнителни случаи**

страни. Всеки се стреми да получи повече.

Много често измамите компрометират процесите в застрахователната компания, защото има и замесени служители. Проблемът е комплексен и изисква комплексни мерки. Трябва да се започне още при развитието на продукта, като се мине през продажбата и правното обслужване. Основната цел е да се заложат механизми за контрол, които да затруднят измамниците. Трябва да се улесни уста-

новяването и доказването на измамата, което трябва да започне още с подписването на полицата.

Системата бонус-малус ще обезмисли малките щети. За тежките щети да има декларирани и заснемане на заключващите устройства. Има я и в много други страни и тя е за случаите, когато клиентът сам участва в кражбата - чрез предоставяне на ключ. Трябва да се подобрят взаимоотношенията с МВР при разследването на съмнителни случаи. □

Кабелната индустрия се сдобри с нова асоциация

Браншовата организация ще има по-голям капацитет за разрешаване на проблемите на сектора, надяват се основателите

В края на миналата седмица е била създадена нова браншова организация на кабелната индустрия, наречена Българска асоциация на кабелните комуникационни оператори (БАККО). Тя е създадена след сливането на двете досегашни организации в сектора - Асоциацията на българските кабелни оператори (АБКО), обединявала големите национални и регионални кабелни оператори, и „ТВ Клуб 2000“, която е представлявала интересите на средните и малките телекоми. Сред учредителите на новата организация са някои от най-големите играчи на пазара на предлагане на телевизионни, интернет и телефонни услуги - blizoo, „МСат Кейбъл“, „Кабел сат Запад“, „Телекабел“, „Цифрова Кабелна Корпорация“, „Диана Кабел“, „Спринт“, „Видеосат“, „Вирджиния RN“, „Кейбълком холдинг“. Участват и множество малки местни компании от различни части на България.

Управление

В изпълнителния съвет на организацията влизат досегашните изпълнителни директори на двете стари сдружения - Магдалена Георгиева и Галя Маринова, които ще бъдат гарантите за приемствеността между старите и новите структури. В работната програма

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

на 13-членния управителен съвет на асоциацията са заложили стратегия за по-добра комуникация в обществото на проблемите на бранша, популяризиране на кабелните комуникации, както и актуални проблемни теми на този бизнес. На първото работно събрание на управителния съвет ще бъде избран и председател на сдружението. Очаква се

това да се случи през първата седмица на следващата година.

Тежест, капацитет, роля

Новата браншова организация си поставя за цел да се включи по-активно в законодателните инициативи и дискусии, които текат в няколко различни държавни институции по отношение на

различни въпроси, засягащи този сегмент от пазара. „Една от основните причини за сливането на двете организации беше желанието ни да постигнем по-голяма тежест при обсъждането на законодателни инициативи“, каза за в. „Пари“ Галя Маринова. „Освен това през последните две години интересите на двете организации се припокриваха и решихме, че

Пример Финансови претенции

► От асоциацията гават като пример въпроса с правата за излъчване на програмите „Диема“ и „Виасат“ от групата на МТГ, собствениците на Нова телевизия. В края на годината те традиционно оказват натиск върху кабелните оператори за увеличаване на правата за излъчване на каналите си, заявяват от БАККО.

► Дълбоката икономическа криза и появата на все повече нови играчи на телевизионния пазар и преразпределението на абонатите не се отразяват по никакъв начин на все по-големите финансови претенции на групата канали „Диема“ и „Виасат“ към операторите, гопълват представителите на браншовата организация.

на БТК, както и темата с промените в областта на уреждането на авторското право. Бившият държавен телеком БТК не е бил поканен да участва в новото сдружение. „Засега не сме канили компании извън двете организации основателки, но в бъдеще сме отворени към всички оператори, които проявят желание за членство“, уточни Маринова.

Телевизионни проблеми

Другата голяма тема в дневния ред на кабелните комуникационни оператори са отношенията с доставчиците на телевизионни програми. Според новата организация някои от големите телевизионни играчи налагат финансови условия, несъобразени с покупателната способност на българския зрител на платена телевизия, и по този начин принуждават кабелните комуникационни оператори да финансират неоправдано скъпи телевизионни продукти. Това финансиране според кабелните оператори идва за сметка на инвестиции в подобряване качеството на предлаганите услуги, като например цифровизация, по-високи скорости и по-стабилни интернет услуги и въвеждане на нови технологии за домашно забавление. По този начин се ощетява българският потребител, казва от БАККО.

Пламен Димитров

И „Метро, и „Фантастико“ предлагат Visa cash back

Транзакциите Visa cash back са се увеличили с 252%

„Метро Кеш енд кери“ и „Фантастико“ започнаха да предлагат услугата Visa cash back. Услугата досега предлагаша бензиностанции „Петрол“, „Пикадили“, „Евромаркет“, „Макао“ и помалки магазини по курортните комплекси, обясниха от Visa България. Visa cash back позволява на клиентите да теглят малки суми - до 50 лв., от касите, когато плащат за покупките си. Използването на услугата става все по-популярно, а от Visa България отчитат 252% ръст на транзакциите.

Добро развитие

„Наблюдаваме постоянен ръст при употребата на тази услуга, което доказва, че тя работи и допада на нашите картодръжатели“, коментира Красимира Райчева,

мениджър на Visa Европа за България. Плановите на компанията са да продължи да развива услугата, като я направи по-достъпна на повече места. От търговската верига „Фантастико“ коментират, че услугата е много удобна и добива все повече популярност сред клиентите.

Данните

Употребата на Visa cash back се увеличава, защото

все повече търговци започват да предлагат услугата на клиентите си. Броят на cash back транзакциите се увеличава с 252% през първото полугодие на 2010 г. в сравнение с вторите шест месеца на 2009 г. От юли 2009 г., само месец след старта на услугата, до юни 2010 г. Visa Европа отчита среден ръст от 80.7% на броя cash back транзакции на тримесечна база.

Рагослава Димитрова

► Visa България ще предлага услугата Visa cash back във все повече търговски обекти

ЕЦБ осигури на УниКредит Булбанк кредитна линия за 40 млн. EUR

Парите са за финансиране на малки и средни предприятия

УниКредит Булбанк подписват споразумение за 40 млн. EUR кредитна линия от Европейската инвестиционна банка (ЕИБ). Парите ще бъдат използвани за обратно финансиране на малки и средни предприятия и фирми с персонал до 3 хил. души. Това е втората кредитна линия за бизнес кредитиране, която се подписва от българска банка. Преди седмица Обединена българска банка договори 150 млн. EUR от Европейската банка за възстановяване и развитие.

Параметри

Заемите, които ще се отпускат по тази кредитна линия, ще са за срок от 2 до 12 години. От УниКредит Булбанк уточниха, че в рамките на заема ще бъдат обособени и средства за финансиране на проекти

► „Споразумението, което подписваме, е добра преголедна новина за българския бизнес“, коментира Левон Хампарцумян, главен изпълнителен директор на УниКредит Булбанк

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

на общини и финансиране на инвестиции за енергийна ефективност. Кредитите по тази линия дават възможност за изплащане на субсидии от ЕС в размер до 20% от стойността от финансирането от ЕИБ при успешно завършване на проектите за енергийна ефективност и до 5% за общински проекти.

Коментар

„Условията на кредитната линия предвиждат отпусканите заеми да може да покриват до 100% от стойността на проектите. Добрите предприемачи могат да разчитат на финансиране за реализиране на идеите си“, каза Левон Хампарцумян, гл. изп. директор на УниКредит Булбанк.

Рагослава Димитрова

Ликвидаторът на фонда на Мадоф търси 40 млрд. USD от банки

Около 60 дела е завел Ървинг Пикард само за последните три седмици преди изтичане на крайния срок за предявяване на иски

Ликвидаторът на фонда на осъдения за финансови измами Бърнард Мадоф е завел около 60 дела за над 40 млрд. USD от десетки банки, хедж фондове и физически лица. Това е станало през последните три седмици, преди в събота да изтече крайният срок за предявяването на иски, когато се навършиха точно две години от арестуването на Мадоф, съобщава Financial Times. Делата са резултат от близо две години активно разследване от страна на юридическата кантора на ликвидатора Ървинг Пикард.

Атака

Според исковите някои от най-големите американски и европейски финансови институции или не са разбрали за пирамидите на Мадоф, или съзнателно са позволили те да се реализират. Сред цитираните имена са HSBC, JPMorgan, UBS и Citigroup. Най-голямото дело е срещу UniCredit и дългогодишния съдружник на Мадоф Соня Кон, които са обвинени, че са участвали в "незаконни схеми", с които да превеждат пари на Мадоф. Всички организации и лица, срещу които Пикард е завел дела, категорично отричат обвиненията. "Г-н Пикард няма абсолютно никакви доказателства за тези неща, защото те в голямата си част са неверни", казва пред Financial Times представител на Кон и фалиралата австрийска Bank Medici, която тя управляваше. Според него Кон е

жертва, а не участник в заговор.

Главен обвиняем

Според Пикард UniCredit и Pioneer са били замесени с Мадоф поне от 2000 г. В обвинението си той твърди, че Pioneer е насочвал средства от и към незаконната схема. В началото на 2009 г. UniCredit обяви, че е инвестирала 1.1 млрд. USD във фондове на Мадоф чрез Pioneer Alternative Investments. Bank Medici, в която UniCredit държи 25%, е вложила 9.1 млрд. USD от средствата на инвеститорите в компанията на Мадоф, твърди Пикард. Според него бившият главен изпълнителен директор на UniCredit Алесандро Профумо е имал близки делови отношения с Кон. Това твърдение беше отхвърлено като "напълно безпочвено" от говорителя на Профумо.

Жертва на натиск

Крайният срок за завеждане на делата съвпадна със самоубийството на сина на Мадоф - Марк. Срещу него и децата му са заведени три иска. Марк Мадоф отричаше да е знаел за измамата. Според адвокатата му той е станал жертва на "две години жесток натиск с фалшиви обвинения и инсинуации".

Възстановени загуби

От назначаването му за ликвидатор Пикард е завел около 80 дела за повече от 55.5 млрд. USD. Според клиентите на Мадоф те са имали около 65 млрд. USD, когато пирамидата се е сринала. По данни на Пикард обаче реалните загуби са в размер на 19.6 млрд. USD. В много от делата ликвидаторът претендира и за щети освен за източнените пари на вложителите. Про-

цесът може да се проточи с години, като някои от заведените миналата година дела са насрочени за предварително разглеждане през 2011 г. Ликвидаторът е успял досега да възстанови на жертвите на Мадоф над 2.5 млрд. USD чрез извънсъдебни споразумения. Освен това той разпродаде и имущество за 25 млн. USD, включително законните фирми на Мадоф, както и на негови яхти, имоти и другите притежания. □

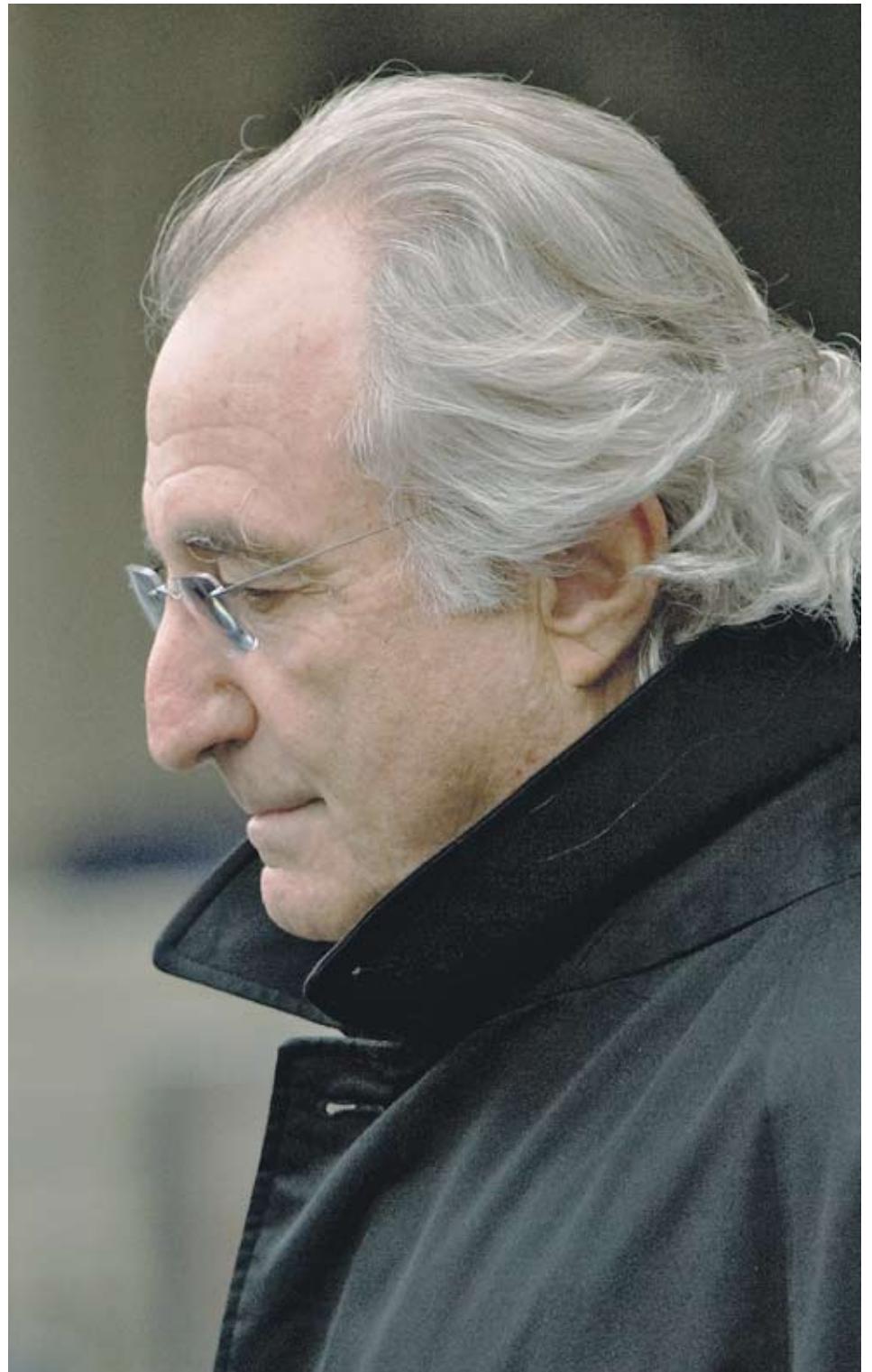
Сделка или не Продажбата на Pioneer под въпрос

► Подготвяната от UniCredit продажба на подразделението Pioneer Global Asset Management може да се провали заради заведеното от Ървинг Пикард дело срещу банката, съобщава Bloomberg.

► UniCredit обмисля различни варианти за Pioneer, сред които е продажбата на стратегически инвеститор. Досега са получени няколко предложения, каза наскоро главният изпълнителен директор Федерико Гицони.

► Най-голямата италианска банка е приключила първия кръг от срещи със заинтересовани страни и престои да оцени получените оферти, за да изготви кратка листа, казаха от UniCredit.

► Няма краен срок за приключване на продажбата.

► В събота се навършиха две години от арестуването на Бърнард Мадоф за финансови измами

СНИМКИ BLOOMBERG

Назначиха руски шпионин за съветник в "Роснефт"

Депортираният от САЩ агент Хийтфийлд е вторият, на когото премиерът намери работа

Един от десетимата руски шпиони, които бяха депортирани от САЩ през юли, е бил назначен като главен съветник в държавната петролна компания "Роснефт". Андрей Безруков, който в САЩ се е подвизавал под името Доналд Хауард Хийтфийлд, ще бъде съветник на президента на петролния гигант, съобщава в "Коммерсант", като цитира източник от компанията. На по-късен етап бившият шпионин може да бъде назначен и за вицепрезидент по международните проекти, смята източникът.

Спазено обещание

"Министър-председателят Владимир Путин спази обещанието си да наме-

ри работа на арестуваните шпиони в САЩ", коментира "Коммерсант". Премиерът посрещна десетимата агенти при прис-

тигането им в Русия и им обеща да им осигури щастливо бъдеще в родната им страна. "Убеден съм, че те ще работят на

достойни места.

Не се съмнявам, че ще имат интересен и хубав живот", каза Путин след срещата. Наскоро пред CNN премиерът коментира, че групата не е накърнила интересите на САЩ, тъй като задачата им е била да предоставят информация само при криза.

Агентите бяха заменени за четирима души, осъдени на затвор в Русия за контакти със западни разузнавателни агенции.

Разкриване

Една от най-популярните от десетимата - Ана Чапман, беше първата, която излезе на светло, след като позира за списание, а след това беше назначена като представител на компанията за управление на активи. Останалите

руски агенти засега остават в сянка.

По информация на "Коммерсант" Безруков е отишъл в САЩ през 1999 г. и се е установил в Бостън, където е станал партньор в Global Partners. Седем години по-късно създава своя собствена консултантска фирма. □

10

► руски шпиони бяха върнати на Москва през юли в замяна на четирима души, осъдени на затвор в Русия за контакти със западни разузнавателни агенции

16 ПАЗАРИ

Цени на петрол и петролни продукти

Вид	Борса	Единица	Януари	Февруари
Суров петрол	NYMEX	USD/б	88,9	89,4
Брент	ICE	USD/б	91,85	92,02
Газов	ICE	USD/т	771,25	776,25
Природен газ	NYMEX	USD/MMBtu	4,49	4,5
Бензин 95	NYMEX	USD/т	841	-
Нафта	NYMEX	USD/т	813	-

Фючърси на агрокултури

Вид	Разновидност	Борса	Единица	Януари
Пшеница	Soft Red	CBT	USD/m	286,78
Царевица	Yellow	CBT	USD/m	227,71
Ечемик	Feed	ASX	USD/m	202,49
Памук	No.2	NYBOT	USD/m	3107,80
Kaiko		NYBOT	USD/m	2899,00
Kafo	Arabica	NYBOT	USD/m	4764,11
Соя	No.2	ICE	USD/m	472,06
Захар	White	NYSE LIFFE	USD/m	750,30

Борси: CBOT - Чикагска стокова борса; CME - Чикагска търговска борса; NYBOT - Нюйоркска стокова борса; ASE - Австралийска стокова борса

Спот цени на цветни метали

Вид	Борса	Единица	Цена	Зм.
Мед	LME	USD/т	9211	9190,25
Калай	LME	USD/т	25900	25700
Олово	LME	USD/т	2419,5	2435
Цинк	LME	USD/т	2322	2327,5
Алуминий	LME	USD/т	2298	2334,25
Никел	LME	USD/т	24180	24316
Алуминиева сплав	LME	USD/т	2280	2230

Цени на благородни метали

Вид	Борса	Единица	Купува	Продава
Злато	LME	USD/т.р.у.	1393,57	1393,9
Сребро	LME	USD/т.р.у.	29,47	29,52
Платина	LME	USD/т.р.у.	1695,5	1696
Паладий	LME	USD/т.р.у.	756,5	758
Родий	LME	USD/т.р.у.	2305	2305

Източник: Bloomberg

Мерни единици: 1 бу. соя = 27.216 кг; 1 бу. царевица = 25.4016 кг; 1USD = 1 U.S. cent
1бу. овес = 15.4224 кг; 1 бу. = 0.4536 кг; 1 cwt = 50 кг; 1 gal. = 3.785 л; 1MT = 1000 kg

Курсове за митнически оценки

Валута	Код	За	Стойност
Currency	Code	For	Rate
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1,4172
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	8,3511
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1,4195
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1,4568
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	10	2,1841
ЧЕШКА КРОНА	CZK	100	7,9521
ДАТСКА КРОНА	DKK	10	2,6235
ЕСТОНСКА КРОНА	EER	10	1,2500
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2,3038
ХОНГОНГСКИ ДОЛАР	HKD	10	1,8704
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	10	2,6457
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	1000	7,0326
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1,6110
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	3,1975
ЯПОНСКА ЙЕНА	JPY	100	1,7385
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1,2655
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	1	5,6645
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2,7566
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	10	1,1703
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	10	4,5917
НОРВЕЖСКА КРОНА	NOK	10	2,3895
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	1	1,1132
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3,2983
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	10	4,9340
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	10	4,5522
РУСКА РУБЛА	RUB	100	4,6218
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	10	2,0811
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1,1107
ТАЙЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4,8304
ТУРСКА ЛИРА	TRY	10	9,9326
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1,4508
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	10	2,0531
ЕВРО	EUR	1	1,9558

Валутният курс за митнически цели е курсът на БНБ определен в предпоследната сряда от месеца и публикуван този или на следващия ден, който се използва през следващия календарен месец, освен ако не бъде заменен от курса определен по чл. 91 от ПЛЗМ. Курсовете са валидни до 24.00 часа на 31.12.2010.

Тип	Валута	Емисионна стойност за поръчки подадени до 15.00 ч. на 10.12.2010 г.				Цена при обратно изкупуване
		До 5 000 евро	От 5 001 до 10 000 евро	От 10 001 до 20 000 евро	Над 20 001 евро	
консервативен	USD	157,59	156,83	156,06	155,67	153,75
консервативен	EUR	11,79	11,73	11,67	11,64	11,50
консервативен	EUR	84,20	83,79	83,39	82,98	81,75
балансирен	EUR	102,87	102,37	101,87	101,37	99,87
балансирен	EUR	806,63	802,72	798,80	794,89	783,14
високодоходен	EUR	185,12	184,23	183,35	182,47	176,30
високодоходен	EUR	84,17	83,76	83,36	82,95	80,93
високодоходен	EUR	170,34	169,52	168,70	167,88	163,79
високодоходен	EUR	334,10	332,51	330,92	329,33	318,19
високодоходен	EUR	212,63	211,61	210,60	209,59	202,50
високодоходен	EUR	254,15	252,94	251,73	250,52	242,05
високодоходен	EUR	95,28	94,82	94,37	93,92	90,74
консервативен	EUR	236,01	234,88	233,76	232,64	224,77

Нетната стойност на активите на дяла е равна на цената на обратното изкупуване. Информация за проспектите и правилата на фондовете може да бъде получена на тел. 0700 10 000, както и на интернет адреси www.rcm.at и www.ram.bg

Котировки на взаимните фондове

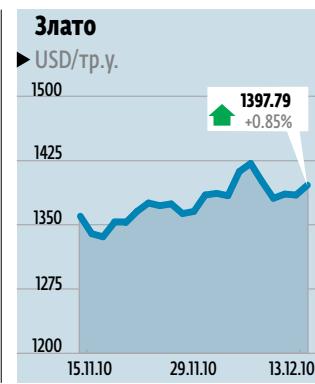
Фонд	Тип	Ем. сп. (млн)	ЦМ	Доходност и Риск			
				От началото на годината (не се ангажира)	Спонтанно отклонение	За последните 12 мес.	От началото на публ. предп. (ангажирана)
Автора Капитал АД	Смесен - балансирен	4,8165	4,9842	-6,93%	15,76%	-8,17%	-22,43%
Автора Кепитъл - Балансирен	фонд в акции	7,3994	7,4364	4,46%	14,54%	5,27%	-9,90%
Автора Кепитъл - Global Commodities Fund	фонд в акции	10,1737	10,3263	0,0000	0,09%	1,21%	1,41%
Активна Асет Менеджмънт АД	фонд в акции	2,1395	2,1395	-14,16%	29,08%	-15,11%	-55,86%
ДФ Активна Високодоходен	Смесен - балансирен	2,5233	2,5233	-15,17%	25,64%	-16,15%	-49,49%
Астра Асет Менеджмънт АД	фонд в акции	11,4454	11,4397	11,4225	11,4340	11,4397	6,49%
ДФ Астра Кеш	Смесен - балансирен	10,7674	10,7338	10,6067	10,6062	0,0000	-0,05%
ДФ Астра Баланс	фонд в акции	9,9250	9,8756	9,7275	9,7768	0,0000	-3,94%
БенчМарк Асет Менеджмънт АД	Смесен - балансирен	13,3295	13,1975	-1,67%	5,68%	-1,28%	5,70%
ДФ БенчМарк Фонд 1 Акции и Облигации	фонд в акции	7,8347	7,7571	-7,39%	10,73%	-7,86%	-4,66%
ДФ БенчМарк Фонд 2 Акции	фонд в акции	4,2473	4,2052	-28,16%	12,80%	-27,71%	-17,62%
ДФ БенчМарк Фонд 3 Сектор Недвижими Имоти	фонд в акции	7,9457	7,7143	-2,60%	12,08%	0,34%	-8,82%
ДФ БенчМарк Фонд 4 Енеджтика	фонд в акции	11,3036	10,9744	6,94%	12,93%	9,39%	3,31%
ДФ БенчМарк Фонд 5 ЦИЕ	фонд на паричен пазар	12,2332	12,2332	7,83%	0,20%	8,33%	8,57%
Болкан Капитал Менеджмънт АД	Смесен - балансирен	82,5732	82,2842	-0,43%	1,23%	-0,66%	-4,30%
ДФ БКМ Балансирен Капитал	фонд в акции	47,6632	47,4249	-8,16%	2,31%	-8,64%	-12,92%
ДФ Болкани	фонд в акции	64,1943	63,8733	-6,88%	5,04%	-3,02%	-11,24%
Барчев Менеджмънт Компани ЕАД	фонд в акции	98,5688	97,1012	-4,70%	3,28%	-6,45%	-0,57%
ДФ Барчев Високодоходен фонд	Смесен - балансирен	79,6758	78,4896	-4,52%	2,43%	-5,99%	-6,74%
ДСК Управление на Активи АД	фонд в облигации	1,32605	1,32305	6,06%	0,70%	6,58%	5,73%
ДФ ДСК Стандарт	Смесен - балансирен	1,09059	1,08407	1,05%	1,05%	0,92%	1,68%
ДФ ДСК Баланс	фонд в акции	0,75914	0,74786	-2,88%	8,01%	-2,94%	-5,78%
ДФ ДСК Растек	Смесен - консервативен	0,75297	0,74847	2,59%	2,59%	3,76%	-9,82%
ДФ ДСК Имоти	Смесен - консервативен	1,05489	1,05173	2,83%	0,48%	3,53%	3,26%
Елана Фонд Менеджмънт АД	Смесен - балансирен	99,1574	98,1706	-3,96%	6,27%	-4,67%	-0,27%
ДФ Елана Балансирен Евро Фонд	Смесен - балансирен	103,7592	102,7270	-5,92%	5,38%	-6,79%	0,67%
ДФ Елана Балансирен Доларов Фонд	фонд в акции	83,6666	82,4210	-7,64%	8,30%	-8,59%	-2,00%
ИД Елана Високодоходен Фонд	фонд на паричен пазар	124,4329	124,4329	8,31%	0,45%	8,46%	7,25%
ДФ Елана Фонд Паричен Пазар	Смесен - консервативен	94,4263	94,0490	4,59%	2,17%	4,27%	-2,02%
ДФ Елана Долар Фонд	Смесен - консервативен	107,9170	107,4858	5,26%	0,54%	5,89%	5,30%
ДФ Елана Еврофонд	фонд в акции	100,8563	99,8577	0,0000	N/A	N/A	N/A
Елзатен Лев Капитал АД	Смесен - балансирен	4,8558	4,8268	-1,25%	7,77%	-1,42%	4,89%
ИД Елзатен Лев	фонд в акции	0,9197	0,9152	-0,91%	13,42%	-12,90%	-5,92%
Елзатен Лев Индекс 30	фонд в акции	0,9197	0,9152	-0,91%	13,42%	-12,90%	-5,92%
Калман Асет Менеджмънт АД	фонд на паричен пазар	0,0000	0,0000	N/A	N/A	N/A	N/A
ДФ Калман Фикс	Смесен - балансирен	17,3221	17,2013	-7,52%	6,77%	-7,58%	9,29%
ИД Калман Капитал	фонд в акции	10,6212	10,4736	-12,97%	8,75%	-13,70%	1,09%
Карол Капитал Менеджмънт ЕАД	фонд в акции	1,1340	1,1172	-12,48%	11,23%	-11,68%	0,94%
ИД Адванс Инвест	фонд в акции	0,7992	0,7874	-14,55%	16,48%	16,14%	-5,55%
ДФ Адванс Источна Европа	фонд в акции	1,0296	1,0144	-17,42%	10,17%	17,28%	0,47%
Адванс IPO Фонд	фонд в облигации	131,7087	131,5118	4,20%	3,19%	4,90%	6,07%
КД Инвестмънт ЕАД	фонд в облигации	14,2132	14,0725	-5,55%	8,14%	-4,93%	1,83%
ДФ КД Облигации България	фонд в акции	0,7561	0,7487	0,91%	15,15%	1,35%	-6,28%
ИД КД Пеликан	Смесен - балансирен	805,0101	805,0101	4,00%	3,67%	4,75%	-7,35%
ДФ КД Акции България	фонд в акции	726,2790	721,2921	2,50%	4,09%	3,53%	-10,59%
КТБ Асет Менеджмънт АД	Смесен - балансирен	11,5027	11,5027	5,82%	1,12%	6,62%	2,92%
КТБ Балансирен Фонд	Смесен - балансирен	121,6332	121,6332	1,34%	5,11%	2,13%	2,34%
КТБ Облигации Фонд	фонд в акции	6,9052	6,9052	-1,97%	10,06%	-1,13%	-7,32%
ДФ ОБС Премии Акции	фонд в акции	10,3095	10,3095	2,39%	2,43%	2,60%	1,64%
ДФ ОБС Патримониум Земл	фонд в акции	0,0000	0,0000	N/A	N/A	N/A	N/A
Оверон Финанс АД	фонд в акции	7,8919	0,0000	N/A	N/A	N/A	N/A
ДФ Оверон ПРЕСТО	за поръчки до 100 000 лв	0,5510	0,5483	4,69%	8,14%	3,98%	-17,81%
Побас Асет Менеджмънт АД	фонд в акции	0,7563	0,7537	1,31%	3,42%	1,44%	-8,82%
ДФ ПИБ-Авангард	Смесен - консервативен	1,0076	1,0061	4,49%	1,00%	4,63%	0,20%
ДФ ПИБ-Клосик	до 50 000 лв / 40000 USD	1,2806	1,2787	5,73%	0,17%	6,27%	5,32%
ДФ ПИБ-Гарант	фонд на паричен пазар	1,3026	1,2948	6,28%	0,81%	6,80%	5,67%
Райфайзен (България) Фонд Паричен Пазар	Смесен - балансирен	0,8675	0,8640	-0,23%	2,85%	-0,16%	-3,04%
Райфайзен (България) Фонд Облигации	фонд в акции	0,6339	0,6307	-6,06%	5,05%	-6,27%	-9,26%
Райфайзен (България) Балансирен Фонд	Смесен - балансирен	0,7179	0,7150	-5,95%	3,99%	-5,64%	-11,77%
Райфайзен (България) Фонд Защитна Инвестиция в Евро	фонд на паричен пазар	0,0000	0,0000	N/A	N/A	N/A	N/A
Своден период от 07.08.2010 до 16.08.2010	Лимитиран период от 17.08.2010 до 14.11.2010	1,0440	1,0440	0,9918	N/A	N/A	N/A
Сентинел Асет Менеджмънт АД	фонд на паричен пазар	1,1893	1,1893	3,81%	0,12%	4,05%	3,77%
Договорен фонд Сентинел - Репид	Смесен - балансирен	1,0400	1,0245	2,53%	3,27%	3,95%	0,56%</

Индекс на деня

1.05

► процента се повиши френският индекс CAC40 и достигна 3897.72 пункта

” По време на борсовата сесия в понеделник измерителят добави 41 пункта към стойността си. Причината за това стана решението на Китай да не вдига отново основната лихва

” Цената на златото отчете повишение и по време на вчерашната сесия в Лондон достигна 1397.05 USD/тр. у. Причината за новия ръст е доларът, който регистрира първа загуба в рамките на пет сесии

Стока на деня

3.16

► процента спечели нерафинираната захар на борсата в Ню Йорк и стигна 662.5 USD/m

” На последната борсова сесия захарта поскъпна с 22 USD заради силното търсене. Обилните валежи в Индия донесоха нови опасения, че износът ще намалее до критични нива

ОПЕК не изпълнява определените квоти

Петролът отново премина границата от 89 USD/б, воден от слабия долар и информацията, че страните членки на Организацията на страните износителки на петрол (ОПЕК) мамят за добивите така, както не са го правили през последните шест години. Така в рамките на последната сесия доларът поевтиня с 0.85% спрямо еврото и двойката се котираше за 1.3338 EUR/USD.

През 2010 г. страните в петролния картел, изключваме Ирак, са добивали по 26.78 млн. б суров петрол на ден, докато определената през декември 2008 г. квота не позволява да се изнасят повече от 24.845 млн. б дневно. Това прави разлика от 1.934 млн. б, което е най-високото ниво от 2004 г. насам. Надхвърлянето на разрешените квоти позволява на страните от ОПЕК, които добиват 40% от световния нефт, да печелят повече, без да

Георги Георгиев
georgi.georgiev@pari.bg

” На борсата в Ню Йорк суровият петрол с доставка през януари е поскъпнал с 1.56% до 89.16 USD/б

се налага да увеличават квотите. Анализаторите смятат, че групата ще си гласува по-големи квоти за 2011 г. заради ръста от 78% в цената, постигнат в рамките на две години. Само от началото на 2010 г. нефтът е поскъпнал с 20%. Такава стъпка е напълно възможна, като се има предвид, че цена от порядъка на 100 USD/б

вече не е толкова невероятна. Сред оптимистите е и финансовият гигант Goldman Sachs Group Inc. От институцията предвиждат цена от 100 USD/б през 2011 г. и 110 USD/б през 2012 г. От JPMorgan Chase&Co. са малко по-умерени в прогнозите си, давайки 93 USD/б през 2011 г. и 120 USD/б преди края на 2012 г.

В подкрепа на високата цена дойде и новината за ръста при потребителското доверие в САЩ. Индексът, който измерва този показател, се е увеличил до 74.2 пункта през декември от 71.6 пункта в края на ноември. Това е най-високото му ниво за последните шест месеца и означава, че потребителите са пристъпили към коледното пазаруване. На борсата в Ню Йорк суровият петрол с доставка през януари е поскъпнал с 1.56% до 89.16 USD/б. Сортът Брент за същия период е поскъпнал с 1.66% до 91.98 USD/б. □

► Страните членки на ОПЕК надвишават поставените през 2008 г. квоти с 1.934 млн. б дневно

СНИМКИ BLOOMBERG

Коментар

Еврото сложи край на петдневното си пропадане

Еврото стартира новата седмица с ръст спрямо щатския долар, като по този начин сложи край на негативната серия от миналата седмица. Въпреки това обаче до началото на американската борсова сесия търговията при основната валутна двойка отново премина в спокойното темпо, което наблюдавахме през последните няколко сесии.

Предвид приближаването на коледните и новогодишните празници все повече участници ще се оттеглят от пазара. Заради това е много вероятно сесии до края на годината да останат спокойни. Преди това обаче предстоят няколко важни събития и новини от фундаментална гледна точка. Коего е предпоставка за увеличаването на волатилността при някои от основните валути. Едно от тези събития е предстоящото парламентарно гласуване за приемането на предви-

Георги Иванов,
„БенчМарк Финанс“

” На последната борсова сесия еврото се търгуваше за 1.3311 EUR/USD, което е поскъпване от 0.64%

дената за страната помощ в размер на общо 85 млрд. EUR.

Макар и малка, все още съществува вероятността законодателната власт да отхвърли тези средства. Ако това стане факт, еврото ще бъде подложено на масиран натиск и отново ще засили спекулациите за дълговите проблеми в еврозоната. Влияние върху движението при основната валутна двойка ще окаже

► Важните икономически новини до края на годината ще покажат дали пазарът ще остане спокоен, или ще се върне към голямата волатилност

и предстоящата среща на федералната Комисия по отворените пазари. Там най-вероятно ръководителите на Фед ще изкажат своите прогнози за развитието на американската икономика. Малко изненадващо в началото на миналата седмица

председателят на централната банка Бен Бернанке изрази мнение, че е възможно отпускането на допълнителни финансови стимули, ако гласуването преди няколко седмици 600 млрд. USD не успеят да подпомогнат икономическата активност. □

Благородните метали ще са най-доходоносни и през 2011 г.

Благородните метали отново ще са най-доходоносни и през 2011 г. Това показва проучване на Goldman Sachs Group Inc., публикувано вчера. Според изчисленията на анализаторите там четирите борсово търгувани метала ще поскъпнат средно с 28% в рамките на 12 месеца.

Причината за единадесетото поредно годишно поскъпване на ценните метали ще бъде отново огромното търсене от страна на Китай въпреки опитите на правителството да намали инфлацията. През 2010 г. златото е поскъпнало с

Георги Георгиев
georgi.georgiev@pari.bg

” Среброто с незабавна доставка на борсата в Лондон регистрира дневен ръст от 2.72%

27%, а среброто с внушителните 75%. Най-впечатляващо е поскъпването на паладия, чиято доходност през тази година достигна 87%, а платината е поскъпнала с 15%. □

СЪОБЩЕНИЕ

Управителният съвет (УС) на сдружение ЕКОЛИНКС – ГСУПРООС, на основание чл. 9, ал. 2 от Устава на Сдружението свиква на 14.01.2011 г. от 10 часа в конференционната зала на хотел „Кристал“, гр. Русе, ул. „Николаевска“ № 1 при следния дневен рег:

1. Отчет на УС за периода 2009-2010 г.
2. Приемане на програма за работа за периода 2011-2012 г.
3. Промяна в устава на сдружението
4. Избор на нов УС
5. Други.

Припомняме ви, че ОС се счита за законно и може да взема валидни решения, ако присъстват най-малко половината от всички членове на Сдружението. Ако не се явят нужният брой членове за наличие на кворум, заседанието на ОС се отлага за 1 час по-късно при същия дневен рег и се счита за законно, колкото и членове да се явят.

ДОБИВНА ИНДУСТРИЯ

Минната индустрия се съживи през 2010 г.

Ръстът в преработващата промишленост и инфраструктурните проекти увеличават търсенето на метални и неметални суровини

За немалка част от предприятията в минната индустрия 2010-а е годината на възстановяване след големия срив, започнал в края на 2008 г. Очакванията са минното производство през тази година да се доближи до 100 млн. т - колкото беше постигнато през 2006-2007 г. Като цяло близо 20-процентният спад от 2009 г. ще бъде преодолян чак през следващите две-три години.

Добивната индустрия осигурява 5% от брутният вътрешен продукт на страната и директни работни места на близо 30 хил. души, а чрез свързани отрасли - на общо 120 хил. души. Заради кризата през последните две години броят на заетите в бранша беше намален с около 10%.

Ръководство

Повишаването на цените на металите на Лондон-

ската метална борса през тази година изтегли нагоре приходите на трите големи рудника "Асарел-Медет", "Елаците" и "Челопеч" до нивата от 2008 г. Медта надхвърли 9000 USD за тон, а златото удари рекордните 1400 USD за тройунция.

В по-неблагоприятна ситуация се намират оловно-цинковите рудници в Родопите. Доста по-ниските цени на оловото и цинка, както и блокираните ин-

вестиционни планове за разширяване дейността на техните концесионери са причината за все още намаленото производство в мините на някогашната държавна структура "Горубсо".

Положителните сигнали за излизане от рецесията, които се забелязват в машиностроенето и дори в строителството, ни карат да сме оптимисти, че потреблението на метали ще расте, казва Иван Андреев, изпълнителен директор на Българската минно-геоложка камара.

Възгледобив

След спирането на малките блокове на АЕЦ "Козлодуй" възгледобивът остава основен национален суровинен източник за производство на електроенергия в страната. Не е изненада, че тук добрите новини идват от най-голямата компания - държавната "Мини Марица-Изток" ЕАД. Тя единствена няма проблеми с реализацията на възглицата си. През тази година се очаква преизпълнение на плана за добив на възглица от "Мини Марица-Изток" ЕАД да е с около 6%, което означава да се надхвърли 25 млн. тона.

В останалите по-малки частни възгледобивни мини също се отчита над 3% ръст на производството, но те през последните години работят само с 15-20% от капацитета си. Тези рудници са силно зависими от състоянието на топлоцентралите, на които продават възглицата си. Проблемите

с липсата на сероочистки и поетапното затваряне на мощности са причината за трайното намаляване на възгледобива в България през последните години. В момента имаме уверението, че се работи активно по сероочистващите инсталации на ТЕЦ "Димитровград", ТЕЦ "Брикел" и ТЕЦ "Бобов дол", така че се надяваме да няма сериозни проблеми с реализацията на възглицата, казва Иван Андреев.

Индустриални материали

Този подсектор се движи от три силни инвеститора, които успяват да преодолеят кризата благодарение на добрия си износ.

През годините "Каолин" - производител на каолинови глини и кварцов пясък, и "Ватия" - на доломити и огнеупорни глини, направат от най-голямата компания - държавната "Мини Марица-Изток" ЕАД. Тя единствена няма проблеми с реализацията на възглицата си. През тази година се очаква преизпълнение на плана за добив на възглица от "Мини Марица-Изток" ЕАД да е с около 6%, което означава да се надхвърли 25 млн. тона.

Строителни материали

Не толкова добри са новините за скалнооблицовъчните и инертните материали. За скалнооблицовъчните материали спадът е около 10% спрямо мина-

лата година, а спрямо 2008 г. отделните предприятия отчитат между 30 и 80%. Очакванията са следващата година да има оживление и да се реализира слаб растеж - до 5%. Китайският внос на дъмпингови цени обаче е сериозна заплаха за фирмите, които добиват скалнооблицовъчни материали.

Продължава стагнацията при строителните материали, които в годините на бурно строителство имаха най-динамичен растеж сред дейностите от минната индустрия. Свиването в строителния сектор доведе и до срив в цените на материалите, което още повече свива дейността на фирмите.

Незаконният добив също подбива пазара на фирмите в бранша. Тези кариери, които са били свързани само със сградното строителство, почти нямат работа, свиват персонала и отиват към фалит. По оценка на Българската асоциация на производителите на инертни материали 2010 е била по-неблагоприятна от 2009 г. До средата на миналата година все още са се изпълнявали проекти, започнати в годините на бурното строителство, докато тази година се отчита пълен застой.

В дългосрочен план обаче пред производителите на инертни материали има добри перспективи. В страната предстоят мащабни инфраструктурни проекти - магистрали, метро, жп пътека, за които се очаква еврофинансиране.

Мила Кисьова

Запаси на подземни богатства (към 1 януари 2010 г.)

НАИМЕНОВАНИЕ	БРОЙ	ГОДИШЕН КАПАЦИТЕТ ЗА ДОБИВ	ВРЕМЕ ЗА ВЪЗМОЖЕН ДОБИВ
Метални полезни изкопаеми	8 вида	30 млн. тона	15 години
Индустриални минерални суровини	49 вида	10 млн. тона	170 години
Твърди горива, нефт и природен газ	7 вида	30 млн. тона	70 години
Строителни материали	30 вида	40 млн. тона	130 години
Скалнооблицовъчни материали	16 вида	200 хил. куб. м	над 100 години

110

▶ са показаните в минералния баланс видове суровини

50

▶ е приблизителният брой на находищата с утвърдени запаси, които не се разработват и очакват инвеститори и концесионери

18.5%

▶ е спадът в минното производство през 2009 г.

Източник: МОСВ

TITAN
ZLATNA PANEGA

Минната камара създава доброволен стандарт в индустрията

Инициативата предвижда също мерки за борба със сивия сектор

Българската минно-геоложка камара (БМГК) стартира през тази година инициатива за устойчиво развитие на индустрията. БМГК под-

готвя и ще въведе Доброволен стандарт за устойчиво развитие. Той предстои да бъде изработен съвместно с компаниите членки, неправителствени организации, финансови институции, държавни организации, консултантски компании и академичната общност.

Ключовите елементи в него ще се отнасят до корпоративната и финансовата устойчивост, производствените и търговските практики, зачитането на човешките права, екологичната политика, условията на труд и социално сътрудничество, оценката и управлението на

риска, мониторинг и развитие на кадри.

През последните години минно-геоложкият бранш, който допринася 5% към БВП и в него са заети около 30 хил. души, прави сериозни стъпки към устойчивото развитие на индустрията. Не са малко и инвестици-

ите на компании членки в устойчиви бизнес практики. За периода от 2000 до 2009 г. "Асарел-Медет" АД е вложило 47 млн. лв. в екологични проекти, които включват изграждане на хидротехнически съоръжения за опазване на водите, рекултивация на терени и

системи за екологичен мониторинг. За 2008-2009 г. "Елаците-Мед" АД е вложило 43.5 млн. лв. в екологични проекти. "Челопеч Майнинг" ЕАД инвестира 2 млн. лв. в рекултивационна програма на територията на производствената площадка на Челопеч.

Насока

Борба със сивия сектор

► Тази година Българската минно-геоложка камара започна инициатива, която да обедини действията на компаниите за постигане на устойчиво развитие на бранша.

► Инициативата предвижда икономически растеж чрез етични бизнес практики и борба със сивия сектор, участие в българското законодателство, усилия, насочени към управление на риска и въвеждане на антикризисни мерки.

Мерки

Ограничаване на корупцията

► Предстои да бъде изработен и Кодекс с етични бизнес принципи, правила и практики. Кодексът ще гарантира, че българският минно-геоложки бранш е екологично и социално ангажиран и че технологиите, практиките на работа и реализацията на проекти на българската минно-геоложка индустрия отговарят на европейските стандарти и практики за устойчиво развитие. Камарата предвижда и въвеждане на политики, които целят да ограничат корупционните практики.

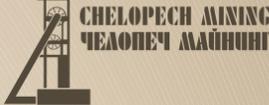
► Българската минно-геоложка камара планира въвеждане и редовна модернизация на стратегии и системи за управление на риска и на ефективни процедури за реакция при извънредни ситуации. Това ще бъде реализирано в открито партньорство и консултация с всички страни за идентификация, оценка и управление на основни социални, здравословни, екологични и икономически резултати от работата на миннодобивния бранш.

► Като част от устойчивото икономическо развитие на индустрията БМГК предвижда и изграждането на антикризисни мерки. Ще бъде изградена браншова информационна система, с чиято помощ навременно ще се идентифицират кризи и ще се предприемат мерки за преодоляването им.

► Друг основен елемент в инициативата на камарата е грижата за здравето и безопасността на служителите и партньорите на компаниите в бранша. В момента работна група ревизира и ще обнови правилниците за безопасност на труда, за да отговарят на европейските стандарти.

БИЗНЕСЪТ

„Челопеч Майнинг“ ЕАД добива и преработва медно-златни руди от находище „Челопеч“ - едно от най-големите подземни находища в Европа.

Собственик на дружеството от 2003 г. е канадската компания „Дънди Прешъс Металс“ Инк. - международна компания с широк инвестиционен портфейл. За периода 2004-2009 г. стойността на инвестираните средства в рудник „Челопеч“ надминава 300 млн. щатски долара.

Челопеч Майнинг е една от иновативните, добре управлявани и финансово стабилни компании в България. Приоритет в дейността са грижата за хората и околната среда. Осигуряването на безопасност при работа и въвеждането на нови технологии във всички сфери на производството поставят дружеството сред най-отговорните компании в световен мащаб.

ПРОЕКТИ

Плановите за развитие на Челопеч Майнинг предвиждат повишаване добива на руда до 2 млн. тона годишно. За изпълнението на тази стратегия в периода 2003-2007 г. бе прокарана наклонена изработка „Надежда“ (подземен обслужващ тунел), с което се осигури по-безопасен достъп на персонал и оборудване до работните места, по-добра вентилация в рудника и по-ефективен извоз на рудата до повърхността. За осигуряване стабилност на скалния масив и с цел повишаване ефективността на добива, през 2005 г. системата на добив с под-етажно обрушаване беше сменена с камерна система на добив със запълнение.

През 2010 г. започна прокаране на втора наклонена изработка - „Вяра“. В експлоатация се въвеждат и нови машини и технологии. Активно се работи за повишаване ефективността на работа и чрез реинженеринг и интегриране на работни процеси.

Модернизира се и обогатителната фабрика на дружеството. Извършват се подобрения във всички етапи на преработката на руда – смилане, флотация, съгъстяване, филтрация и депониране на отпадъка.

СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ

Челопеч Майнинг осъществява мащабната си инвестиционна програма в съответствие със законовите изисквания и корпоративната политика за опазване на околната среда и устойчиво развитие. Дружеството осигурява финансови средства за екологични инициативи с местните общини, за изграждане и подобряване на инфраструктурата, за културни, социални и образователни дейности.

ГРИЖА ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА

В периода 2004-2009 г. бе реализиран голям проект за рекултивация на площи, нарушени от минала дейност. Извършена бе техническа и биологична рекултивация на над 100 дка терени, включително и в държавен горски фонд.

Дружеството осъществява и разгърната мониторингова програма, която включва наблюдение на атмосферния въздух, източниците на прахо-газови емисии от производствената дейност, шум и взриво-сейзично въздействие, води, почви, отпадъци и др.

КОМПАНИЯТА КАТО РАБОТОДАТЕЛ

Челопеч Майнинг е място за хората, които обичат, търсят и приемат професионални предизвикателства, мислят в дългосрочен план за себе си и околната среда, могат да се отдават на работата си, но и ценят времето прекарано сред приятели.

В компанията работят над 900 служители, български и чуждестранни специалисти, с разнообразен опит, образование и квалификация. Политиката на дружеството е да стимулира развитието на знанията и уменията на служителите си, техните амбиции, мотивация и ангажираност чрез създаване на възможности за професионално доказване и израстване, обмяна на международен опит и know-how и предоставяне на конкурентни финансови и нематериални придобивки.

В рудодобива се използват 3D моделиращи програми и продукти за минно планиране, скална механика, вентилация и др. Специалистите в оперативните отдели придобиват и развиват уникални умения, широко приложими по света. Модернизирането на рудопереработката поставя нови предизвикателства за подобряване ефективността на процесите по извличане на метали.

Възможността за оперативните и административните отдели да въвеждат и адаптират световни практики изисква креативност и много професионална амбиция, които са в основата на идентичността на дружеството като модел в индустрията.

Новите проекти, по които дружеството работи усилено, отварят възможности за професионалисти с разнообразен опит и специалности - инженерни, икономически и хуманитарни.

dundeprecious.com

Хоризонтът на стратегията за бранша ще бъде поне 20 години напред

Работна група вече прави преглед на всички разрешения за проучване и добив

До края на март 2011 г. се очаква държавата съвместно с представители на бизнеса да изготви национална стратегия за развитие на минната индустрия. Целта ѝ е да гарантира ефективно, комплексно и дългосрочно (поне 20 години напред) оползотворяване на подземните богатства в страната.

Държавата се ангажира с ясна политика „Добивът на подземните богатства трябва да бъде екологосъобразен, безопасен за живота и здравето на хората и в хармония с останалите стопански дейности. По-просто казано, трябва да се гарантира задоволяването на днешните ни нужди, но не за сметка на утрешните поколения”, казва Иван Андреев, изпълнителен директор на Българската минно-геоложка камара.

Освен че добивната индустрия формира 5% от БВП в страната, достъпът до минерални суровини е жизненоважен за цялата икономика и бита, защото те са в основата на повечето индустрии.

Затова браншът иска държавата да се ангажира с ясна политика по отношение на подземните богатства, която да стимулира по-високо извличане на полезните компоненти и по-ниски загуби при добива. От друга страна, трябва да се

гарантира по-добро оползотворяване на получените отпадъци, ефективното им събиране и рециклиране по цялата технологична верига.

Пълен анализ на потребностите

Първата задача на работната група, която вече е започнала работа по стратегията, е да направи преглед на видовете и запасите на подземните богатства в страната и на дадените разрешения за търсене

и проучване, търговските открития и концесиите за добив. Ще се направи ревизия на осъществения през годините добив. Крайната цел на тази проверка е да се установи какви са нуждите от минерални суровини, както и какъв е потенциалът за развитие на всеки подсектор на минната индустрия. Също така ще се проучи дали може да се развива добив на подземни богатства, които в момента не се добиват.

Анализът на потребле-

нието на различните видове подземни богатства в свързаните индустрии като строителство, металургия, машиностроене, химия ще помогне да се планира и да се установи баланс между производството и вноса. В момента търговският баланс е отрицателен - вносът на минерални суровини два пъти надвишава износа.

След изготвянето на стратегията започва работата по напълно нов закон за подземните богатства.

Мила Кисьова

ПЛАТЕНА ПУБЛИКАЦИЯ

„Асарел-Медет” реализира мащабни проекти

Компанията инвестира над 500 млн. лева във високотехнологични съоръжения, които са уникални за българския минен бранш

Панагюрската минно-обогатителна компания „Асарел-Медет” АД инвестира в нови стратегически проекти, които са уникални за българския рудодобив.

В най-големия проект на дружеството - изграждането на нова Циклично-поточна технология за транспорт на руднична откритка, са вложени над 100 млн. лева. Мащабното съоръжение вече е в предпусков период и има впечатляваща производителност - извоз на 5000 тона за час.

„Този високотехнологичен проект е с приоритетно значение за устойчивото развитие на

„Асарел-Медет”, в който са инвестирани 37 млн. лева. Това е първото по рода си съоръжение за българския минен бранш, което впечатлява със своя иновационен и екологичен характер. Скоро инсталацията ще започне да произвежда катодна мед с висока степен на чистота при съдържание на мед от 99.99%.

„С този проект за пореден път отговаряме на едно от глобалните предизвикателства пред съвременната минна индустрия - да бъдат внедрявани водещи технологии за все по-максимално и пълноценно оползотворяване на наличните

АСАРЕЛ МЕДЕТ АД

Панагюрище 4500
Тел.: (0357) 602 10
Факс: (0357) 602 50
640 85
www.asarel.com

ритетно значение има и проектът за нов етап на технологична модернизация, който възлиза на над 12 млн. лева. От тях 5 млн. лева са безвъзмезден грант по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика”. По проекта се извършва оптимизиране на цикъла на рудоподготовка в обогатителната фабрика, въвежда се нов флотационно-гравитационен процес и се внедрява най-висок клас интегрирана ERP система за управление.

„Равносметката ни показва, че след 1999 г. сме инвестирали над 500 млн. лева в проекти за мащабна модернизация на

целия технологичен цикъл, по-добри условия на труд, екология, енергийна ефективност, развитие на човешкия капитал и корпоративно развитие.

Важното е, че иновациите и модернизацията не само осигуриха висока ефективност на производството, но и представляват стабилна основа за значително удължаване живота на мината. А това е от съществено значение не само за компанията, но и за социално-икономическото развитие на целия регион”, заявя изпълнителният директор на „Асарел-Медет”.

Екипът на компанията се гордее не само с лидерските позиции в областта на технологичните иновации, но и с корпоративната социална отговорност, която последователно отстоява. Неслучайно в националния конкурс на вестник „Пари” именно „Асарел-Медет” получи Голямата награда за социалноотговорна компания на 2009 година.

„За нас корпоративната

Социалният министър Тотю Млаженов (вляво) връчи на изп. директор на „Асарел-Медет” АД Лъчезар Цоцорков (вдясно), голямата награда на в. „Пари” „Корпоративна социална отговорност” за 2009 г.

„ За нас корпоративната социална отговорност е най-вече въпрос на дълбоко осъзнато разбиране, че съвременният бизнес трябва да отговори на високите обществени очаквания и да има силна социална чувствителност. При нас например ежегодно разработваме програми за развитие на човешките ресурси, опазване на околната среда, най-висок стандарт за безопасност на труда, спомоществователство и партньорство. Оказваме традиционна, дългосрочна и най-значима подкрепа за развитието на община Панагюрище и това за нас е преди всичко въпрос на кауза!

● Д-р инж. Лъчезар Цоцорков, изпълнител директор на „Асарел-Медет” АД

компанията, сериозно ще повиши производствената ефективност и ще има значим екологичен ефект”, категоричен е изпълнителният директор д-р инж. Лъчезар Цоцорков.

Изграждането на инсталация за екстракция и електролиза на мед е другият нов проект на

минерални суровини”, подчерта още д-р инж. Лъчезар Цоцорков, който е и председател на Българската минно-геоложка камара. Така освен меден флотационен концентрат с 25% съдържание на мед в „Асарел-Медет” вече ще се произвежда и чиста катодна мед.

За компанията при-

социална отговорност е най-вече въпрос на дълбоко осъзнато разбиране, че съвременният бизнес трябва да отговори на високите обществени очаквания и да има силна социална чувствителност. При нас например ежегодно разработваме програми за развитие на човешките ресурси, опазване на околната среда, най-висок стандарт

за безопасност на труда, спомоществователство и партньорство. Оказваме традиционна, дългосрочна и най-значима подкрепа за развитието на община Панагюрище и това за нас е преди всичко въпрос на кауза!”, подчерта още д-р инж. Лъчезар Цоцорков, изразявайки увереност, че все повече компании ще следват този пример.

Незаконният добив е най-сериозният проблем за производителите на инертни материали

Браншовата асоциация очаква реални действия от държавата през новата година

Около 60-70% от пазара на инертни материали за строителството се снабдяват от нелегален добив. Само за последните три години той е ощетил държавата със 120-150 млн. лв. от неплатени концесионни такси и данъци, показват изчисленията на Българската асоциация на производителите на инертни материали (БАПИМ). Асоциацията е учредена от десет водещи в сектора компании, за които нелегалният добив на инертни материали е една от най-сериозните пречки за развитието на бизнеса.

Пог прикритието на екологични дейности

Интересното е, че по-голямата част от добива на пясъци и чакъл, за които не се плащат концесии и данъци, всъщност е наполовина легален. Става въпрос за разрешенията, които се дават от басейновите дирекции към екоминистерството (МОСВ) благодарение на една поправка в Закона за водите отпреди няколко години след големите наводнения. Под предлог, че извършват екологична дейност, каквато е почистването на реките, на практика компании добиват инертни материали в огромни количества с чисто икономически цели, без да плащат концесионни такси. По закон този добив също е ограничен, но проблемът е, че няма никакъв контрол. Броят на издадените такива разрешителни е феноменално голям. Само за река Марица вече има над 200. За сравнение в цяла България по Закона за подземните богатства са издадени 600 концесии за добив на инертни материали, като в момента действащи са 400.

Освен икономическите загуби явлението създава и сериозни екологични проблеми. Когато се копае в една част на реката, ерозията "избива" на километри нагоре или надолу по течението. Това води до нарушаване на биоразнообразието от флора и фауна. При издълбаване на коритото реката може да навлезе и в подземни води, използвани за питейни цели, и така да ги замърси. Негативният икономически ефект вследствие ерозията са вече няколко разрушени мостове и пътища.

► По-голямата част от добива на пясъци и чакъл, за които не се плащат концесии и данъци, е наполовина легален. Под предлог, че извършват екологична дейност, каквато е почистването на реките, на практика компании добиват инертни материали в огромни количества с чисто икономически цели

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Активна кампания за разясняване

БАПИМ и международната екологична организация wwf повече от година водят активна кампания да разяснят пред властите негативния ефект от тази двойна система на разрешителни. Разбиране вече има, казва Тома Гийо, председател на асоциацията и изпълнителен директор на "Холсим Кариерни материали". Голяма част от лошите практики са забранени, но те се обжалват и докато тече дългата процедура, компаниите продължават да копаят.

За това БАПИМ настоява в Закона за водите да се премахне изцяло възможността да се добива пясък от реки. 95% от издадените разрешения за разчистване на речните корита чрез изгребване на пясък не са оправдани, а в днешни дни има доста по-добри методи за противодействие при наводнения, казва Тома Гийо.

В момента БАПИМ и басейновите дирекции на МОСВ съвместно с френската водна агенция очакват финансиране по европейска програма за преглед на състоянието на реките у нас. Нает е независим консултант, който да проучи ефекта от тази двойна система на разрешителен режим.

Удължаване на мораториума

Членовете на БАПИМ настояват още да се удължи изтичащият в края на 2010 г. двегодишен мораториум за издаване на разрешителни за търсене и проучване на такива материали. Той беше въведен, след като МОСВ беше зялото с искания на фирми да проучват находища на инертни материали за строителството. Все още обаче няма резултати от прегледа на кариерите, въз основа на които да се планира как да се развива този подсектор в бъдеще. Подобно планиране има в редица европейски държави, казва Тома Гийо.

Удължаването на мораториума за проучване на находища се налага и заради важна промяна в държавното управление на подземните богатства. Само преди дни бяха гласувани промени в Закона за подземните богатства, с които се създава единен орган, който да издава разрешенията за проучване, търсене и добив. Това ще бъде дирекция "Природни ресурси" в Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, а не както досега - дейността по управлението на природните богатства да се извършва от три министерства - МИЕТ, МОСВ и МРРБ. Мораториумът трябва да продължи поне докато този единен орган се структурира и започне да работи, смята Тома Гийо.

Още очаквани промени

Издадените 600 концесии за добив на инертни материали е твърде голям за страна с мащабите на България. Заявените количества за добив многократно надвишават търсенето. В региона на София например има дадени концесии, които може да подсилят търсенето на инертни материали 300 години напред.

В България всеки се захваща да добива пясък и чакъл за нуждите на строителството. Извлеча се само най-хубавото и най-леснодостъпното от находището, без да се полагат грижи за околната среда. Използва се вратичката, че за кариери с площ под 500 дка не се иска ОВОС. За това БАПИМ настоява да се въведе задължителна ОВОС за всички, които искат да добиват инертни материали, или поне да се завиши съществено банковата гаранция за рекултивирание на терена.

Асоциацията настоява и за криминализирането на незаконния добив на инертни материали.

Другата идея за намаляване на незаконния добив е да се направи система за самоконтрол сред са-

мите добивни компании. Това ще даде гаранции, че платените концесионни такси отговарят реално на добитите количества. Предлагаме да се въведе одит, извършван от независими компании, казва Тома Гийо. Нещо подобно на системата за въглерод-

ните емисии, където има сертифицирани компании, въз основа на параметрите на инсталациите се валидират изпуснатите емисии въглероден двуокис. При раздадени 600 концесии за добив на инертни материали 5-6 компании са достатъчни, за да правят одит

на тяхната дейност, смятат от БАПИМ. За стимул би трябвало да се въведе условието, че всеки концесионер, който има одит, може да намали концесионното си възнаграждение със сумата, която трябва да плати за разходите по одита.

Мила Кисьова

Холсим – вашият надежден партньор

Цимент, инертни материали и бетон

www.holcim.bg

Holcim

Сила. Ефективност. Отговорност.

120

► млн. лв. минимум е ощетена държавата от неплатени концесионни такси и данъци заради незаконния добив

Ernst&Young: България ще влезе в еврозоната през 2014 г.

Според икономистите кризата в Европа може да се задълбочи през следващата година

Най-ранната възможна дата за присъединяване на България към еврозоната е 2014 г. Това прогнозира анализаторите от Ernst&Young в последния си анализ „Прогноза за еврозоната“. Анализаторите от компанията припомнят, че българското правителство все още се надява България да влезе в чакалния на еврозоната през 2011 г., а да бъде приета през 2012 г.

Наголу или нагоре

Спад на brutния вътрешен продукт с почти 1% през 2010 г. и връщане към умерен ръст от около 3.6% през следващата година са очакванията на икономистите от компанията. Според тях основната причина за спада от 1% в края на годината са продължаващите проблеми в еврозоната, които ще се отразят на икономическия растеж, формиран основно от износ.

Лавинообразна реакция

Слабата икономика на Европейския съюз ще се отрази на перспективите на България за растеж, отчитат от Ernst&Young. Причината е, че много българи работят зад граница, точно в засегнати от кризата страни, а паричните преводи от работещи в чужбина намаляха с 12% през 2009 г.

Нереализирани очаквания

През следващата година се очаква забавяне на ръста на БВП. Причината ще бъде фискалното затягане, което според Ernst&Young ще е повече от 1% от БВП. От

компанията предупреждават, че Европейската централна банка трябва да има готовност да предприеме допълнителни мерки в подкрепа на еврейската икономика, ако се окаже, че кризата се задълбочава.

Според Мари Дирон, старши икономически съветник в Ernst&Young, растежът е силно зависим от северните страни от региона. Дирон подчертава, че разликата с юга ще нарасне. „Освен това всеки епизод на нестабилност на финансовите пазари прави по-лошите сценарии все по-вероятни да се сбъднат“, обяснява Дирон.

Опасност от нова криза

Най-лошият сценарий е ескалацията на кризата на държавния дълг да доведе до значително реструктуриране на държавния дълг на периферните правителства в еврозоната. Ако това се случи, тогава ще има пълен разцвет на финансовата криза, коментират от Ernst&Young. Според икономистите това е 10% вероятно. При такъв сценарий растежът на БВП за еврозоната може да бъде отрицателен, достигащ до -2%, дори -3 за няколко години, което ще заличи всяка надежда за възстановяване, прогнозирана до момента.

„Непредсказуемостта на икономическата ситуация в еврозоната прави все по-трудно за търговските предприятия да планират бъдещето си“, обяснява Марк Оти, регионален управляващ партньор на Ernst&Young за Европа, Близкия изток, Индия и Африка. Според него бизнесът ще остане консервативен за наемане на служители и за бъдещи инвестиции през следващата година. □

Сливанията и придобиванията се активизират догодина

Усилията на европейските компании за реструктуриране може да доведат до продажба на активи, несвързани с основната им дейност

Икономическото възстановяване оживи пазара на сливания и придобивания (M&A), което се очаква да продължи и през 2011 г. Това показва докладът на Merrill DataSite и специализирания сайт за сливания и придобивания mergermarket.com. Анализът е направен след анкетиране на 125 мениджъри, правни и финансови консултанти от Северна Америка, Европа и Азиатско-Тихоокеанския регион. Докладът представя прогнози за активността при сливанията и придобиванията през следващите 6-12 месеца. Отчетени са особеностите при двигателите на пазара по региони и сектори, финансовите техники, стратегиите за придобивания и други важни фактори, влияещи върху решенията на управляващите компании и консултантите на съответния пазар.

Кой ще повеже пазара

Мнозинството от участниците в проучването очакват ръст на M&A пазара в региона, в който се намират, през следващите 12 месеца. Основният двигател на ръста ще бъдат икономическото възстановяване и подобреният достъп до финансиране. Стратегическите купувачи и компаниите за дялово инвестиране, които разполагат със свободни пари в брой, както и консолидацията на ключови пазари, ще стоят в основата на ръста на сделките през този период. Друг важен двигател на активността ще бъдат и привлекателните възможности в сектори, понесли големи спадове по време на кризата. Въпреки това около 68% от анкетиранията предупреждават, че сливанията и придобиванията все още крият рискове заради редица фактори, сред които вероятността за втора вълна на рецесията и ограниченият достъп до финансиране.

Вътрешно финансиране

Независимо от регионалните различия проучването показва, че очакванията са стратегическите сливания и придобивания да се сблъскат с много предизвикателства през идните месеци. И през следващата година вътрешните източници на финансиране ще бъдат най-важният инструмент за сключване на сделки. Най-

► Сливанията и придобиванията все още крият рискове заради ограничения достъп до финансиране и вероятността за втора вълна на рецесията

СНИМКА SHUTTERSTOCK

оптимистично настроени за пазара са европейските мениджъри и консултанти. Според 37% от тях ръстът на сделките по сливания и придобивания ще бъде значителен през следващата година. В Азия оптимизмът е по-слаб, но това се обяснява с факта, че за разлика от Северна Америка и Европа азиатският пазар на сливания и придобивания не пострада толкова от кризата. Затова и там не може да се очакват драстични ръстове.

Суровините са най-важни в Азия

В Азиатско-Тихоокеанския регион освен силния икономически ръст ключова

роля за M&A пазара имат поскъпването на местните валути спрямо американския долар и еврото, както и силният интерес на инвеститорите към суровини и природни ресурси в азиатските страни. Развиващите се пазари, които са богати на природни ресурси, ще бъдат силна притегателна сила за бързоразвиващите се икономики като Китай, които несъмнено имат нужда от тях.

Реструктуриране в Европа

По-различна е ситуацията в Европа и Северна Америка. Там двигателите на пазара не са толкова секторно обособени. Сливанията и

придобиванията в двата региона са силно зависими от продължаващите усилия на компаниите за реструктуриране, които може да доведат до продажбата на активи, които не са свързани с основната им дейност.

Друга важна особеност, която отличава Азия от останалите два региона, е апетитът на кредиторите към рискове, който е много по-голям от този на европейските и северноамериканските финансиращи институции. На азиатския пазар банките са по-щедри, тъй като търсят възможности за финансиране на проекти и са готови на ниски лихвени нива да отпускат средства, ако проектът е добър. □

10

► процента е вероятността кризата в Европа да се задълбочи през следващата година

3.6

► процента ще бъде ръстът на БВП през следващата година, прогнозиран от Ernst&Young. Толкова е и заложеният от правителството растеж

Малките цени превзеха жилищните пазари в страната

Пазарът остава свит заради нежеланието на продавачите за големи отстъпки

Ограничените бюджети на купувачите задаваха тона на жилищните пазари в страната през отминаващата 2010 г., показват наблюденията на посредническите агенции. По техни данни масовото търсене дори в големите градове не надминава 30-40 хил. EUR, като купувачите са готови на компромис за почти всичко с изключение на цената. Другата особеност тази година е, че жилищните пазари, дори по морето, са движени почти изцяло от местни купувачи, търсещи имот предимно за задоволяване на жилищни нужди.

Като цяло брокерите на имоти описват годината като период на стабилни, но ниски цени и трудни сделки заради продължаващото разминаване между купувачи и продавачи. Годишният обзор на агенция "Български пропертис" например показва търсене на жилища извън София в рамките на до 40 000 EUR. Пазарът обаче остава сравнително ограничен, въпреки че се очаква годината да приключи с 10% повече сделки спрямо 2009 г.

"Основният проблем на пазара е нежеланието на продавачите да правят компромис с цената. Най-голямата отстъпка, която успяваме да договорим през последните месеци, е 5%", коментира Димитринка Костадинчева, регионален директор на агенция "Адрес" във Варна. Реакцията на купувачите в тези случаи е отказ от сделка и пренасочване на търсенето към други райони и типове

► Около 80% от купувачите в Пловдив са местни жители

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

жилища. Според Димитринка Костадинчева през последната половина година се правят компромиси с района, но изключително рядко се стига до увеличаване на първоначално обявения бюджет от страна на купувачите.

Подобни са нагласите на продавачите в Пловдив, където под 10% от собствениците са склонни да отстъпят от първоначално обявената цена. До сделки трудно се стига, защото и купувачите стават все по-претенциозни и вече тър-

30

► хил. EUR е таванът на търсенето на жилища в повечето големи градове

сят не просто завършени жилища, но искат те да се намират и в почти изцяло продадена сграда, обобщиха от офиса на "Адрес" в града.

Слабата активност според агенцията е проблем и на пазара в Бургас, въ-

преки че продавачите в морския град са по-комуникативни в сравнение с тези във Варна и София. Причината е, че в града все още не се усеща успокоение и няма ръст на сделките, а нарастващите разходи на домакинствата през зимните месеци се очаква допълнително да свият пазара. Като цяло и в Бургас масовото търсене на жилища остава в рамките на 30 000 EUR, но подобно предлагане има само в крайните квартали.

Рагостина Маркова

► Цените по градове

Район	Ноември 2010 г.	Промяна спрямо I полугодие
Бургас		
Център	811.8 EUR/кв. м	2.77%
"Меден рудник"	330.98 EUR/кв. м	3.25%
"Славейков"	655.43 EUR/кв. м	2.27%
Варна		
"Аспарухово"	590 EUR/кв. м	-1.59%
"Бриз"	903.98 EUR/кв. м	2.02%
Идеален център	862.39 EUR/кв. м	-2.45%
"Младост"	681.11 EUR/кв. м	-1.98%
"Левски"	731.79 EUR/кв. м	2.87%
"Цветен квартал"	838.87 EUR/кв. м	1.34%
Пловдив		
Център	650.89 EUR/кв. м	-5.20%
"Кършияка"	528.01 EUR/кв. м	-3.77%
"Съдийски"	667.85 EUR/кв. м	2.35%

Източник: "Адрес"

Пазарите в големите градове

Варна

► На пазара в морския град се търсят и продават основно евтини апартаменти, а сделки над 50 хил. EUR са рядкост. Над 90% от купувачите са готови да платят 40-45 000 EUR и срещу тази сума очакват да купят хубав апартамент с две спални в квартали като "Левски" и "Младост". Активно се тързват и гарсонieri около автостарата и в "Цветен квартал", където има интересно предлагане на достъпни нива, а самите квартали имат добра инфраструктура. Въпреки разминаването между продавачи и купувачи, което пречи сделките да стават лесно и бързо, на пазара

в града се усеща стабилност, смятат от "Адрес". През последните месеци доминират купувачите, които имат нужда от жилище и са твърдо решени да купят. Намалението на цените е минимално спрямо 2009 г.

Пловдив

► В Пловдив купувачите са склонни на компромис със състоянието на жилището и с квартала, но не отстъпват по отношение на предварително заделения бюджет, показват наблюденията на "Адрес". В 80% от случаите купувачите са местни, по-малко от 3% са чужденците и българите, работещи в чужбина. По данни на агенцията от средата на годината досега 48% са избрали своето първо жилище, 17% са купили имот за децата си, а 18% са сменили малко жилище с по-голямо. Цените на хуба-

вите жилища в града се движат от 500 до 700 EUR/кв. м, като най-често се сключват сделки на минималните нива. Хората търсят най-евтиното, най-често до 30 хил. EUR.

Бургас

► Търсенето през последните месеци остава слабо, като основен двигател са хората, решаващи жилищен проблем, отчитат от "Адрес". Според агенцията сделки на по-високи цени се правят главно за имоти извън града, най-често ваканционни в курортите в района. В самия Бургас панелните жилища се продават на минимални цени, което ги прави единственият възможен избор за хората с ниски доходи и потребност от жилище. По тази причина квартал "Меден рудник" е лидер по продажби сред районите заради комбинацията от

голямо предлагане и изгодни цени. Средният купувач на имот в Бургас обявява бюджет под 30 хил. EUR, като е готов на компромис с почти всичко останало освен с цената.

Стара Загора

► От началото на годината цените в града са стабилни. Най-активно е търсенето на малки апартаменти - такава е предпочитанието на до 70% от купувачите. В ценово отношение търсенето е на жилища до 30 хил. EUR. Предпочитанията на клиентите са към новото строителство. Заради трудното кредитиране сделките със селски имоти в района са рядкост. Българите, работещи в чужбина, също разчитат основно на кешовите сделки, тъй като и техният достъп до кредити е затруднен.

► Сделки над 50 хил. EUR във Варна са рядкост

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Истинско или фалшиво

Малко светлина за избора на коледна елха

“Имаме труп в хола.” Това беше реплика на мъжа ми навръх Коледа миналата зима, след като решихме да успокоим екологичната си съвест и купихме за празниците елха в саксия.

За няколко дни елхата се беше разстлала по пода и далеч не навяваше коледен уют. А след това доста време напомняше за себе си, като месеци наред намирахме иглички в леглото си.

Дълго полагахме усилия, за да съживим елхата зомби, съветвахме се с вещи ботаници, поливахме я. Разбрахме, че елхите заспиват през зимата и е възможно топлината у дома да е объркала нашата, че е пролет. Изнесохме я на балкона с идеята да я засадим, когато се затопли времето. Напоследък международната природозащитна организация WWF всяка година организира засаждане на коледни елхи в местността “Игликени поляни” на Витоша. В последен опит да я спасим решихме да я извадим от саксията.

И тогава разбрахме, че дръвчето е било мъртво от самото начало - просто някой го е отсякъл и го е мушнал в пръстта.

Проучи пазара

Сега знам къде ни беше грешката - всяка покупка иска проучване. Повечето от нас, когато няма вече за кога да отлагат, купуват първата елха на пазара. Там освен на “живи” елхи без корен можете да попаднете на внесени от чужбина борчета, които не се прис-

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

пособяват към българския климат.

Иглолистните дървета са много чувствителни към почвата и морското равнище. Смърчът (Picea abies) например трудно издържа

на градски условия, често съхне или остава недоразвит. Освен това младите екземпляри обикновено растат на засенчено и не бива да се излагат на слънце. Надморското равнище за благоприятното развитие на смърча е над 1400 метра и е необходима висока влажност. Видът, който издържа най-добре на градска задимена среда, е Picea pungens - сребрист смърч. Коледно дръвче в саксия е добре да се купи от разсадник или от място, на което могат да удостоверят произхода му.

Естествено изкуствена

Най-неангажиращият вариант са китайските пластмасови (PVC) елхи, които се продават във всеки магазин от типа “за 1 лев”. На пръв поглед може да изглеждат по-екологичният избор. Ала едва ли искате да насърчавате производството на поливинилхлорид, при което се отделят отровни химикали - живак, диоксини и фталати, доста опасни за човешкото здраве. Пластмасовите елхи са трудни за рециклиране, а и не е сигурно, че етикетите им описват целия им състав. Някои от тях може дори да бъдат източник на олово. Транспортът от Китай до Европа натоварва природата

с вредни емисии.

Освен това няма гаранции, че потреблението на пластмасови елхи може да бъде ограничено в разумни граници - някои домакини си купуват различен цвят елха всяка година.

Коледа във фолио

От няколко години у нас “Грипс ПВЦ” произвежда елхи от силициево фолио. “Нашата фабрика е първата в България, която произвежда така наречената жилкова елха - най-предпочитаната в Централна Европа. За изработването й се използва специално фолио, което не съдържа олово или други вредни вещества. Използва се силиций, който е напълно безвреден. Цветовете се добиват със залагане в самото фолио чрез специални машини. Производството е екологично чисто и отговаря на изискванията на Европейския съюз”, обясни управителят на фирмата Йонко Земярски.

Ако не смятате, че силиций убива духа на Коледа, това изглежда като един от най-добрите варианти. При него дори спестявате вредите от транспортирането на дръвчетата до България. А ако ви липсва миризмата на борче, винаги можете да си украсите елхови клонки във ваза.

Засадени специално за Коледа

Много хора успокояват съвестта си с мисълта, че елхите на пазара са специално засадени за Коледа. Към момента само 2.5% от общите площи в България

са сертифицирани по международния стандарт за устойчиво управление на гори FSC (Forest Stewardship Council). Въпросът за FSC сертификация по пазарите обаче пробужда главно недоумение.

“По косвени данни от 30 до 50% от дървесината в България е добита незаконно”, поясни Константин Иванов от WWF. Той напомни, че законно придобитите елхи трябва да имат “печат на горския” на стеблото.

Грижи се за мен

Препоръчва се дръвчето да стои на топло в къщата максимум три седмици. Преди Коледа елхата е в състояние на покой. Ако прекара повече от 3 седмици в дома, тя може да се разбуди и да реши, че пролетта е дошла. Това значително намалява шанса й да бъде пресадена.

Веднага след коледните празници дръвчето трябва да се изкара на балкона или на двора. Поливайте го често и го пазете от пряка слънчева светлина. Желателно е да се засади веднага щом снегът се стопи, по възможност на по-високо надморско равнище. Ако все пак я засадите в града, трябва да я поливате по-често.

Теогора Мусева

Цени

Колко струва коледният уют

► В Mr. Vicolage предлагат живи елхи в контейнери, с добре развита коренова система, която лесно се прихваща в почвата. Цените им започват от 24.99 лв. за най-универсалния размер с височина 60-80 см.
► Цените на изкуствените елхи в онлайн магазина на

българския производител “Грипс ПВЦ” (kolednielhi.com) варират от 10 лв. за 80-сантиметрова елха до 178 лв. за елха от два метра и половина.
► На Женския пазар “Георги Кирков” цените на отрязаните дръвчета варират от 8 лв. за малка елха до 25 за голяма. Изкуствените елхи са внесени от Китай и са доста по-скъпи - от 40 лв. за метър и петдесет до 110 лв. за 2.40 м височина.

